

71/2003. (VI. 27.) FVM rendelet

az állati hulladékok kezelésének és a hasznosításukkal készült termékek forgalomba hozatalának állat-egészségügyi szabályairól

Az állategészségügyről szóló 1995. évi XCI. törvény (a továbbiakban: Áet.) 45. § (1) bekezdés b) pontjában kapott felhatalmazás alapján a környezetvédelmi és vízügyi miniszterrel és az egészségügyi, szociális és családügyi miniszterrel egyetértésben az alábbiakat rendelem el:

Fogalommeghatározások

1. § E rendelet alkalmazásában:

1. *állat*: bármely gerinces vagy gerinctelen állat (beleértve a halakat, hullóket és kételtűeket is);
2. *mezőgazdasági haszonállat*: bármely állat, amelyet élelmiszer (hús, tej, tojás, méz), gyapjú, toll, bőr, vagy más állati eredetű termék termelésére tenyésztnek, tartanak vagy hizlalnak, az ígásállatok, valamint a hátaslós;
3. *vadon élő állat*: az ember által nem tartott állatok, a halakat kivéve;
4. *kedvtelésből tartott állat*: az ember által nem gazdálkodás céljából tartott olyan állat, melynek húsa az európai étkezési szokások figyelembevételével nem szolgálhat emberi fogyasztásra;
5. *termelő*: bármely természetes vagy jogi személy vagy jogi személyiséggel nem rendelkező társaság, akinek a tevékenysége során állati hulladék keletkezik;
6. *meghatározott veszélyes anyagok (SRM - specified risk material)*: kérődzőktől származó külön jogszabályban meghatározott a fertőző spongiform encephalopathia átvitelére transmissibilis spongiform encephalopathies (a továbbiakban: TSE) alkalmas anyagok;
7. *élelmiszer-hulladék*: emberi fogyasztásra szánt, hulladékká vált élelmiszerek, melyek éttermekben, közkonyhákban, és egyéb vendéglátó-ipari egységekben keletkeznek;
8. *zselatin*: az állatok csontjaiból, irhájából és bőreiből, ináiból gyártott fehérjék részleges hidrolízisével kapott gélesedő vagy nem gélesedő természetes, oldható fehérje;
9. *hidrolizált fehérjék*: a fehérjék hidrolízisével kapott polipeptidek, peptidok és aminosavak keverékei;
10. *irhák és bőrök*: valamennyi házi és vadon élő állat bőre és bőr alatti kötőszöve;
11. *cserzés*: az irhák keményítése, növényi cserzőanyagokat, króm-sókat vagy más anyagokat, mint pl. alumínium-sókat, vas(III)-sókat, szilícium-sókat, aldehideket és kinonokat, vagy más szintetikus keményítőanyagokat használva;
12. *feldolgozott állateledel*: a nyers állateledeltől különböző állateledel, amelyet olyan kezelésnek vetettek alá, amely stabilitását biztosítja;
13. *dobozos állateledel*: egy hermetikusan lezárt tartályban lévő hőkezelt állateledel;
14. *hermetikusan lezárt tartály*: olyan tartály, amelyet úgy terveznek és gyártanak, hogy megakadályozza a mikroorganizmusokkal való fertőződést;
15. *halliszt*: halakból vagy vízi gerinctelen állatokból származó fehérjetartalmú takarmány-alapanyag;
16. *vér*: friss, teljes vér;
17. *vértermékek*: vérből vagy vérfrakciókból származó termékek, a vérliszt kivételével;
18. *vérliszt*: a vérnek az 4. számú melléklet III. Fejezetének megfelelően történő hőkezeléséből származó állati fogyasztásra vagy trágyázásra szánt vértermékek;
19. *laboratóriumi reagensok*: laboratóriumi felhasználásra kész vérterméket tartalmazó csomagolt termék, melyet önállóan vagy kombinációban reagensként használnak;
20. *feldolgozatlan gyapjú, szőr, sörté*: birkagyapjú, kérődző állatok szőre, disznó sörték, amelyek nem mentek át gyári mosáson vagy azokat cserzésből nyerték;
21. *feldolgozatlan tollak és tollrészek*: tollak és tollrészek, amelyeket nem kezeltek gőzzel vagy más ártalmatlanítási módszerrel;
22. *méhészeti termékek*: méz, méhviasz, méhpempő, propolis vagy virágpó, amelyet nem szánnak emberi fogyasztásra, vagy gyári felhasználásra;

23. *az 1. osztályba sorolt állati hulladékot kezelő és feldolgozó üzem:* olyan üzem, amelyben az 1. osztályba sorolt állati hulladékot kezelik, illetve feldolgozzák annak végső ártalmatlanítása előtt;
24. *a 2. osztályba sorolt állati hulladékot kezelő és feldolgozó üzem:* olyan üzem, amelyben a 2. osztályba sorolt állati hulladékot kezelik, illetve dolgozzák fel annak végső ártalmatlanítása vagy tovább alakítása, hasznosítása előtt;
25. *a 3. osztályba sorolt állati hulladékot kezelő és feldolgozó üzem:* olyan üzem, amelyben a 3. osztályba sorolt állati hulladékot kezelik, illetve takarmány-alapanyaggá dolgozzák fel;
26. *zsírfeldolgozó üzem:* a 6. számú melléklet IV. fejezetben meghatározott feltételek mellett a 2. vagy a 3. osztályba sorolt állati hulladékokból kiolvasztott zsírokat feldolgozó üzem;
27. *égetés:* az állati hulladékok vagy azokból származó termékek ártalmatlanítása égető üzemben;
28. *együttégetés:* állati hulladékok vagy azokból származó termékek ártalmatlanítása más eredetű anyaggal együtt, együttégető üzemben;
29. *égető üzem:* a hulladék égetésére vonatkozó külön jogszabályban meghatározott üzem;
30. *együttégető üzem:* a hulladék égetésére vonatkozó külön jogszabályban meghatározott üzem;
31. *gyűjtő-átrakó telep:* olyan telephely, ahol egy nagyobb körzet állati hulladékait gyűjtik össze, átmenetileg tárolják végső felhasználásukig vagy az ártalmatlanításuk helyére történő szállításig;
32. *feldolgozatlan állati hulladék:* állati hulladékok, amelyeket csak hűtésnek vagy olyan más kezelésnek vetettek alá, amely nem eredményezi a kórokozók megsemmisítését;
33. *feldolgozott állati hulladék:* az az állati hulladék, amely e rendelet szerint engedélyezett állati hulladékot kezelő és feldolgozó üzemben, az e rendeletben foglaltak szerint dolgoztak fel;
34. *műszaki termékeket gyártó üzem:* minden olyan létesítmény, amelyben állati hulladékból készítenek műszaki termékeket;
35. *feldolgozott állati fehérje:* kizárólag a 3. osztály anyagából származó állati fehérjék, amelyeket úgy kezeltek, hogy azokat alkalmassá tegyék közvetlen felhasználásra takarmány-alapanyagként, szerves trágyaként, talajjavítóként, vagy állatok számára készült tápanyagokban, vagy kedvtelésből tartott állatok eledelként (állateledelként), magában foglalja a hallisztet, húslisztet, csontlisztet, hús- és csontlisztet, vérlisztet, száraz töpörtyűket, toll-lisztet, patalisztet, szarulisztet és egyéb hasonló termékeket, beleértve ezek keverékét, vagy ezeket a termékeket tartalmazó termékeket is;
36. *takarmány-alapanyag:* állati eredetű takarmány állatok számára, mely magában foglalja az állati fehérjét, kiolvasztott zsírokat, halolajat, zselatint és hidrolizált fehérjét, dikalcium-foszfátot, tejet és tejtermékeket;
37. *állateledel:* a 3. osztályba sorolt állati hulladékot tartalmazó nyers vagy hőkezelt eledel, kedvtelésből tartott állatok számára;
38. *gyártási tétel:* (sarzs) gyakorlatilag azonos feltételek mellett termelt, előállított vagy csomagolt termék mennyiség;
39. *szerves trágyák és talajjavítók:* állati eredetű anyagok, amelyeket a növények táplálása, a talajok kémiai tulajdonságainak és biológiai aktivitásának fenntartására és javítására használnak, ezek magukban foglalhatják a komposztot vagy a biogáz termeléséből származó rothadási maradékot;
40. *kiolvasztott zsírok:* a 2. vagy 3. osztályba sorolt állati hulladékokból származó zsírok;
41. *töpörtyűk:* zsír és víz részleges elvonása után fehérjét tartalmazó kiolvasztási maradék;
42. *nyers állateledel:* hús- és baromfiiparban keletkező emberi fogyasztásra alkalmas, de nem emberi fogyasztásra szánt állati eredetű termék, amelyet hűtésen, fagyasztáson, gyorsfagyasztáson, szárításon, vagy ezekkel egyenértékű eljárásokon túlmenően más tartósítási eljárással nem kezeltek, kizárólag fogyasztói csomagolásban, erre engedéllyel rendelkező állateledel boltban értékesítenek;
43. *kutyarágók:* patásállatok irhájából és bőréből vagy más állati anyagokból előállított cseretlen termékek a kedvtelésből tartott állatok számára;
44. *állateledel-üzem:* állateledelt, állateledel-összetevőket vagy kutyarágókat gyártó üzem;
45. *állati hulladéktemető:* e rendelet hatálybalépéséig létesített minden olyan létesítmény, amelyben állati hulladék ártalmatlanítása lerakással, elföldeléssel történik (pl. dögtér, állati hulladék emésztő verem (döggút), állati hulladékkezelő üzemi lerakója);
46. *kedvtelésből tartott állatok kegyeleti temetője:* minden olyan létesítménye, melyben kizárólag kedvtelésből tartott állatok tetemei kerülnek kegyeleti okok miatt elföldelésre;
47. *kolosztrum (föcstej):* emlős állatok ellés, fialás utáni első - sárgásbarna színű, sűrű, sós, kesernyés ízű - teje, mely az ellés, fialás után 5 napig emberi fogyasztásra nem hozható forgalomba.

Állati hulladékok osztályba sorolása

2. § Az 1. osztályba sorolt állati hulladékok a következők:

a) a TSE-ben beteg vagy betegsége gyanús állatok hullái, ideértve azokat az állatokat is, amelyeket a TSE-ben beteg vagy TSE-re gyanús állatok ártalmatlanítására vonatkozó intézkedésekkel összefüggésben levágták;

b) a mezőgazdasági haszonállatoktól és a vadon élő állatoktól különböző állatok hullái, különösen a kedvtelésből tartott állatok, állatkerti állatok és a cirkuszi állatok hullái;

c) kísérleti állatok hullái;

d) az emberre vagy állatokra átvihető betegségekkel fertőzött, vagy fertőzésre gyanús vadon élő állatok hulláinak minden testrésze, beleértve a bőroket és irhákat is;

e) meghatározott veszélyes anyagok (SRM), ideértve az ilyen anyagokat tartalmazó elhullott állatokat is;

f) olyan állati eredetű termékek, amelyek a kémiai biztonságról szóló törvény szerinti veszélyes anyagokat külön jogszabály szerinti határérték feletti mennyiségben tartalmazzák;

g) az 1. osztályba sorolt állati hulladékokat kezelő és feldolgozó üzemek, valamint a szarvasmarha és juh vágóhidak szennyvizének kezelésekor összegyűjtött valamennyi állati eredetű anyag, beleértve a rácsszemetet, a zsír és az olaj keverékét, a szennyvíziszapot, valamint csatornaiszapot, feltéve ha a nevezett anyagok nem tartalmaznak meghatározott veszélyt jelentő anyagot, vagy ilyen anyag elemeit;

h) nemzetközi utasforgalomból származó élelmiszer-hulladékok;

i) az 1. osztályba sorolt állati hulladéknak 2. osztályba vagy a 3. osztályba sorolt állati hulladékkal, illetve mindkettővel alkotott keveréke.

3. § A 2. osztályba sorolt állati hulladékok a következők:

a) trágya, hígtrágya;

b) valamennyi állatfajtól származó bendő és béltartalom;

c) a 2. § g) pontjában foglalt vágóhidaktól eltérő vágóhidakról vagy a 2. osztályba sorolt állati hulladékot kezelő és feldolgozó üzemekből származó szennyvíz kezelésekor összegyűjtött valamennyi állati hulladék, beleértve a rácsszemetet, a homoktalanításból származó anyagot, a zsír és az olaj keverékét, a szennyvíziszapot, valamint csatornaiszapot;

d) elhullott, leölt, halva született - az 1. osztályba sorolt állati hulladékoktól különböző - állat, vetélt magzat, magzataburok vagy bármilyen okból meg nem született állat;

e) normál vágással levágott kérődzők vére;

f) más jogszabályokban meghatározott vegyi szennyezettségek vagy állatgyógyászati készítmények maradványait határérték feletti mennyiségben tartalmazó élelmiszerek;

g) horgászcsali gyártási maradék;

h) a lámpázás után ki nem kelt tojás;

i) tejipari szennyvizek tisztításából származó zsíros iszap;

j) állatklinikákon, állatkórházakban, állatorvosi rendelőkben keletkező 1. osztályba nem tartozó állati hulladékok;

k) a 2. osztályba sorolt állati hulladéknak a 3. osztályba sorolt állati hulladékkal alkotott keverékei;

l) az 1. osztályba sorolt állati hulladéktól vagy a 3. osztályba sorolt állati hulladéktól különböző (vágóhidakon, húsfeldolgozóknak, a szállításban, fuvarozásban, az állati alapanyagot felhasználó konzervgyárak, hűtőházak területén és kereskedelemben keletkező) állati eredetű hulladékok.

4. § A 3. osztályba sorolt állati hulladékok a következők:

a) a rendes vágásból származó hús, emberi fogyasztásra egyébként alkalmas állati termék, melyeket kereskedelmi okból nem emberi fogyasztásra szánnak;

b) vágóhídon levágott egészséges állatoknak valamennyi része, amelyeket a hatósági állatorvos emberi fogyasztásra alkalmatlannak minősített, de emberre vagy állatokra átvihető fertőzési kockázatot nem jelentenek;

c) a levágás előtt (ante-mortem) végzett hatósági állatorvosi vizsgálat alapján levágásra alkalmasnak minősített állatok irhája, bőre, patája, szarva, tolla, a sertés sörtéje, valamint a nem kérődző állatok vére;

d) emberi fogyasztásra szánt termékek gyártásából származó állati hulladékok, amely magában foglalja a zsírtalanított csontokat és töpörtyűket;

e) állati eredetű élelmiszerek vagy állati eredetű termékeket tartalmazó élelmiszerek, amelyeket eredetileg emberi fogyasztásra szántak, de kereskedelmi okokból gyártási problémák, csomagolási hibák vagy más hibák következtében, nem hoztak kereskedelmi forgalomba, amelyek nem jelentenek kockázatot az emberek vagy az állatok számára;

f) kolosztrum (főcstej) és fogyasztásra alkalmatlannak minősített tej és tejeredetű termék, amely nem jelent fertőzési kockázatot emberek vagy állatok számára;

g) az emberi fogyasztásra szánt tej és tejtermék, amely bármely okból nem kerülhet emberi fogyasztásra;

h) emberi fogyasztásra szánt haltermékeket gyártó üzemből származó friss halhulladék;

i) a lámpázáskor kiselejtezett keltetői tojás és a tojáshéj, amely nem jelent fertőzési kockázatot emberek vagy állatok számára;

j) élelmiszer-hulladék, kivéve a nemzetközi utasforgalomból származó élelmiszer-hulladékot.

Az 1. osztályba sorolt állati hulladék kezelése

5. § (1) Az 1. osztályba sorolt állati hulladékot külön jogszabály szerint égetőműben történő égetéssel, vagy - az állat-egészségügyi és élelmiszer-ellenőrző állomás (a továbbiakban: állomás) által engedélyezett kezelő és feldolgozó üzemben történő - hőkezelést követően, külön jogszabály szerint égetéssel vagy együttégetéssel kell ártalmatlanítani.

(2) Az elhullott, 50 kg-nál nem nagyobb összömegű, kedvtelésből tartott állatokat, valamint a három hetesnél fiatalabb szopósbarány, kecskegida és borjú hulláját az állati hulladék birtokosa saját telkén a szomszéd telek határvonalától 1,5 m-re elföldelheti. Ennek feltétele, hogy a felszín alatti víz mindenkori maximális nyugalmi vízszintje és az elföldelés mélységi szintje között legalább 1,0 méter távolság legyen. A kedvtelésből tartott, elhullott állatot a kedvtelésből tartott állatok kegyeleti temetőjében is eltemetheti a tulajdonos.

A 2. osztályba sorolt állati hulladék kezelése

6. § (1) A 2. osztályba sorolt, a 3. § c)-l) pontjaiban felsorolt állati hulladékokat - az állomás által engedélyezett - kezelő és feldolgozó üzemben kell kezelni, a 4. számú melléklet III. fejezetében foglalt 1. módszert követve, és a keletkező fehérjetartamú hulladékot szerves trágyaként vagy talajjavítóként a külön jogszabályokban foglaltak szerint lehet felhasználni, illetve a keletkező hulladékot biogáz vagy komposztáló telepen lehet felhasználni.

(2) A trágyát, hígtrágyát külön jogszabály szerint kell kezelni.

(3) Bármely állatból származó bendő, gyomor és béltartalom nyersanyagként felhasználható komposztáló vagy biogáztelepen, vagy külön jogszabály szerint kell kezelni.

(4) Amennyiben a 2. osztályba sorolt állati hulladékoknak az (1)-(3) bekezdés szerinti kezelése nem oldható meg, azokat ártalmatlanítani kell közvetlen, vagy a feldolgozást követő (közvetett) égetéssel, vagy 2005. december 31-ig ártalmatlaníthatóak állati hulladéktemetőben is;

7. § (1) Az elhullott baromfit, továbbá 3 hetesnél fiatalabb malac hulláját, az állattartó saját telkén - évente legfeljebb 50 kg összömegig - elföldelheti, ha fennállnak az 5. § (2) bekezdésében foglalt feltételek. A felsoroltnál nagyobb mennyiségű, illetve a nagyobb egyedi testömegű állatok hulláját engedélyezett állati hulladékgyűjtő, gyűjtő-átrakó telepre vagy kezelő üzembe kell szállítani.

(2) Azon állati hulladékokat, melynek szállítása jelentős köz- vagy állat-egészségügyi kockázattal jár el kell földelni, erről az állomás, a körülmények, illetve a külön jogszabályban foglaltak figyelembevételével dönt.

A 3. osztályba sorolt állati hulladék kezelése

8. § A 3. osztályba sorolt állati hulladékok ártalmatlaníthatóak égetőműben, továbbá hasznosíthatóak kezelő és feldolgozó üzemben a 4. számú melléklet III. fejezetében foglalt 1-5 feldolgozási módszerek valamelyikének alkalmazásával, vagy állateledelt és műszaki terméket gyártó üzemben, illetve átalakíthatóak biogáz vagy komposztáló üzemben.

Állati hulladékok begyűjtése és szállítása

9. § (1) Az állati hulladékokat keletkezésüket követő 24 órán belül össze kell gyűjteni, és el kell szállítani állati hulladékgyűjtő helyre, vagy gyűjtő-átrakó telepre, vagy kezelő és feldolgozó üzembe, állateledelt, műszaki terméket gyártó üzembe, biogáz- és komposztáló telepre, állati hulladéktemetőbe vagy az e rendelet szerint engedélyezett egyéb létesítménybe. Ez a kötelezettség nem vonatkozik az elhullott, 50 kg-nál nem nagyobb össztömegű kedvtelésből tartott állatokra, az elhullott baromfira, továbbá 3 hetesnél fiatalabb elhullott malacra, szopósbarányra, kecskegidára, borjúra, évente legfeljebb 50 kg össztömegig, továbbá azon állati hulladékokra, melyek szállítása jelentős köz- vagy állat-egészségügyi kockázattal jár, ha azokat elföldelik.

(2) Az állati hulladékok begyűjtési és szállítási tevékenysége az állomás által kiadott engedéllyel végezhető, melyhez környezetvédelmi szakhatósági hozzájárulást kell beszerezni.

(3) A szállítójármű megfelelőségét a hatósági állatorvos negyedévente köteles ellenőrizni.

(4) Az állati hulladék termelőjének, birtokosának, szállítójának, kezelőjének be kell tartania az *1. számú melléklet* állati hulladékok gyűjtésére, szállítására vonatkozó követelményeit.

(5) Az 1. és 2. osztályba sorolt feldolgozatlan állati hulladékokat csak ártalmatlanítás (feldolgozás) céljából lehet az országból kivinni, a Környezet és Természetvédelmi Főfelügyelőség engedélyével. Az engedélykérelemhez csatolni kell a fogadó ország engedélyező nyilatkozatát. A szállítmányt a fogadó ország által meghatározott szempontok alapján kiállított, és a Földművelésügyi és Vidékfejlesztési Minisztérium által jóváhagyott állat-egészségügyi bizonyítványnak kell kísérsnie.

(6) A 3. osztályba sorolt feldolgozatlan állati hulladék az országból a szállítmányt a fogadó ország által meghatározott tartalommal kiállított és a Földművelésügyi és Vidékfejlesztési Minisztérium által jóváhagyott állat-egészségügyi bizonyítvánnyal vihető ki.

Feldolgozott állati hulladékok szállítása égetőbe, együttégetőbe vagy végleges lerakóba

10. § (1) A feldolgozott állati hulladékokat állomás engedélyének birtokában lehet szállítani, a járműveken egyértelműen jelezni kell a szállított anyag jellegét a következő felirat feltüntetésével: "nem állati fogyasztásra - csak égetésre (együttégetésre), állati hulladéktemetőbe".

(2) A rendeltetési hely szerint illetékes állomásnak ellenőriznie kell, hogy a kijelölt üzem a szállítmányt csak az engedélyezett célokra használja, és erről nyilvántartást kell vezetni.

11. § (1) Az feldolgozott állati hulladékokat égetéssel, együttégetéssel vagy lerakással történő ártalmatlanításra határon túlra szállítani csak a Környezet és Természetvédelmi Főfelügyelőség engedélyével a (2) bekezdésben meghatározott feltételek megléte esetén lehet, kivéve, ha a külön jogszabály másként rendelkezik.

(2) Az engedélykérelemhez csatolni kell a fogadó ország engedélyező nyilatkozatát. A feldolgozott állati hulladékot a *3. számú melléklet* szerinti állatorvosi igazolással lehet szállítani. A járművön egyértelműen jelezni kell a szállított anyag jellegét a származási, a rendeltetési és a tranzit ország nyelvén is, a következő felirat feltüntetésével: "nem állati fogyasztásra - csak égetésre (együttégetésre), állati hulladéktemetőbe".

(3) A feldolgozott állati hulladékot közvetlenül az égető, együttégető üzemnek vagy lerakó telepnek kell átadni.

Állati hulladékgyűjtő hely, gyűjtő-átrakó telep, kezelő és feldolgozó üzem, valamint a biogáz és komposztáló telep létesítésének és működésének engedélyezése, feltételei

12. § (1) Az állati hulladékgyűjtő hely, gyűjtő-átrakó telep, kezelő és feldolgozó üzem, valamint a biogáz és komposztáló telep létesítését - az állat-egészségügyi, közegészségügyi és környezetvédelmi szakhatósági hozzájárulás figyelembevételével - az építésügyi hatóság engedélyezi.

(2) Az (1) bekezdés szerinti üzemek működését a közegészségügyi és környezetvédelmi szakhatósági hozzájárulás figyelembevételével az állomás engedélyezi. Ha az üzem a működési engedélyben előírt feltételeket nem teljesíti, az állomás a működési engedélyét a hiányosságok pótlásáig felfüggeszti.

13. § (1) Mindhárom osztályba sorolt állati hulladékgyűjtő hely, gyűjtő-átrakó telep létesítésének és működésének feltételei:

a) meg kell felelnie a 2. számú melléklet I. fejezetében foglalt általános követelményeknek;

b) meg kell felelnie a 2. számú melléklet II. fejezetben foglalt speciális feltételeknek.

(2) Az 1. vagy 2. osztályba sorolt állati hulladékot kezelő és feldolgozó üzem, valamint a 3. osztályba sorolt állati hulladékokból takarmány-alapanyagot gyártó üzem létesítésének és működésének feltételei:

a) meg kell felelnie a 4. számú melléklet I. fejezetébe foglalt általános követelményeknek;

b) az 1. vagy 2. osztályba sorolt állati hulladékoknak meg kell felelnie, a 6. számú melléklet II. fejezetébe és az 5. számú melléklet I. fejezetébe foglalt speciális előírásoknak;

c) a 3. osztályba sorolt hulladékot a 6. számú mellékletben foglaltak szerint kell hasznosítani;

d) meg kell felelnie a 4. számú melléklet IV. fejezetében foglalt, a működési engedély kiadására vonatkozó előírásoknak;

e) az engedélyezett üzemnek meg kell határoznia a 4. számú melléklet IV. fejezetében foglaltaknak megfelelően a kezelés kritikus ellenőrzési pontjait, azok határértékeit, mérési módszerét, az adatok rögzítésének módját és az intézkedésre kötelezettek körét.

14. § Az állateledelt és a műszaki terméket gyártó üzem létesítésének és működésének feltételei:

(1) Meg kell felelnie a 7. számú mellékletben foglalt az állateledel, kutyarágó és műszaki termékek előállításának engedélyezésére, valamint forgalomba hozatalára vonatkozó feltételeknek.

(2) Meg kell határozni a kritikus ellenőrzési pontokat, azok határértékeit, mérési módszereit, adatok rögzítésének módját, az intézkedésre kötelezettek körét. A gyártott termékekből mintát kell venni és a mintát az FVM Értesítőben közzétett laboratóriumok valamelyikében meg kell vizsgáltatni, és a vizsgálati eredményeket az ellenőrző hatóságnak be kell mutatni.

(3) Nyilvántartást kell vezetni a kritikus ellenőrzési pontokon mért értékekről, és azokat az illetékes hatóságok kérésére be kell mutatni. Az ellenőrzések és vizsgálatok eredményeit legalább öt évig meg kell őrizni.

(4) Amennyiben a laboratóriumi vizsgálat eredménye a 7. számú melléklet II. fejezetében foglalt, az állateledelre és kutyarágókra vonatkozó követelményeknek nem felel meg, értesíteni kell az üzem felügyeletével megbízott hatósági állatorvost, és a hatósági állatorvos intézkedése szerint kell eljárni.

15. § A zsírfeldolgozó üzem létesítésének és működésének feltételei:

(1) A kiolvasztott zsírokat az 5. számú melléklet, III. fejezetében foglalt kezelési követelményeknek megfelelően kell feldolgozni.

(2) Meg kell határozni a kritikus ellenőrzési pontok határértékeit, mérési módszereit, az adatok rögzítésének módját és az intézkedésre kötelezettek körét.

(3) Nyilvántartást kell vezetni a kritikus ellenőrzési pontokon mért értékekről, és azokat az illetékes hatóságok kérésére be kell mutatni. Az ellenőrzések és vizsgálatok eredményeit legalább öt évig meg kell őrizni.

16. § A biogáz- és komposztáló telepnek - a létesítés és működés engedélyezése feltételeként -:

a) meg kell felelnie a külön jogszabály előírásainak;

b) meg kell felelnie az 5. számú melléklet II. fejezet A) pontjába foglalt engedélyezésre vonatkozó követelményeknek;

- c) az állati hulladékokat az 5. számú melléklet II. fejezete B) pontjába foglalt speciális állat-egészségügyi feltételeknek és C) pontjába foglalt hőkezelési feltételeknek megfelelően kell kezelnie;
- d) meg kell határozni a kezelés kritikus ellenőrzési pontjait, azok határértékeit, mérési módszerét, az adatok rögzítési módját, az intézkedésre kötelezettek körét;
- e) biztosítani kell, hogy a szilárd anaerob lebontási maradékok megfeleljenek az 5. számú melléklet II. fejezete D) pontjában lefektetett mikrobiológiai feltételeknek.

Kedvtelésből tartott állatok kegyeleti temetője

17. § (1) Kegyeleti temető létesítését állat-egészségügyi, közegészségügyi és környezetvédelmi szakhatósági hozzájárulás figyelembevételével az építési hatóság engedélyezi a 2. számú melléklet III. fejezet feltételei szerint.

(2) Kegyeleti temető működését közegészségügyi és környezetvédelmi szakhatósági hozzájárulás figyelembevételével az állomás engedélyezi, és a működési engedélyben meghatározza az elföldelhető állatok körét.

(3) A kegyeleti temető csak a kerületi főállatorvos engedélyével bontható meg.

(4) A temetőt csak a lezárást követő 30 év elteltével lehet más célra hasznosítani.

Jelenlegi létesítmények felülvizsgálata

18. § (1) Valamennyi jelenleg működő állati hulladéktemető működését környezetvédelmi szempontból 2003. december 31-ig felül kell vizsgálni. A környezetvédelmi hatóság jelen rendelet előírásainak teljesítésére - a felülvizsgálati dokumentáció alapján - kötelezi az üzemeltetőt.

(2) Állati hulladék - a felülvizsgálatot követően és a szakhatóságok által meghatározott módon - 2005. december 31-ig helyezhető el állati hulladéktemetőben.

(3) 2006. január 1. után elföldelni csak az elhullott, 50 kg-nál nem nagyobb össztömegű kedvtelésből tartott állatokat, az elhullott baromfit, a 3 hetesnél fiatalabb malacot, szopósbarányt, kecskegidát, borjút, évente legfeljebb 50 kg össztömegig, továbbá azon állati hulladékot lehet, melynek szállítása jelentős köz- vagy állat-egészségügyi kockázattal jár.

(4) Új állati hulladéktemető létesítése a jelen rendelet hatálybalépését követően nem engedélyezhető.

(5) Az állati hulladéktemetőket csak a kerületi főállatorvos engedélyével lehet megbontani.

(6) A felhagyott állati hulladéktemető területén 30 évig mezőgazdasági művelést nem szabad folytatni. Ezt a tilalmat e rendelet alapján az ingatlan-nyilvántartásba be kell jegyeztetnie a földrészlet tulajdonosának.

A feldolgozott állati hulladékok és egyéb takarmány-alapanyagok forgalomba hozatala

19. § (1) A feldolgozott állati hulladék, vagy más takarmányalapanyag csak akkor hozható kereskedelmi forgalomba, ha

a) engedélyezett és ellenőrzött takarmányalapanyagot gyártó üzemben készítették;

b) kizárólag a 3. osztályba sorolt hulladékokból készítették;

c) a kezelése, feldolgozása és szállítása megfelel a 6. számú mellékletben foglalt előírásoknak és mikrobiológiai követelményeknek;

d) az üzem rendelkezik a termékekre vonatkozó gyártmánylapokkal.

(2) A termék forgalomba hozatalát a hatósági állatorvos engedélyezi.

(3) A feldolgozott állati hulladékok alábbi felhasználása tilos:

a) egy állatfaj etetése az ugyanazon fajba tartozó állatok testéből vagy testrészeiből származó feldolgozott állati fehérjével;

b) mezőgazdasági haszonállatok - prémes állatok kivételével - etetése az 1. § 7. pontjában meghatározott élelmiszer-hulladékkal, valamint a háztartásban keletkező egyéb élelmiszer-hulladékkal, vagy ilyen anyagot tartalmazó, vagy abból származó takarmányokkal;

c) állati hulladék feldolgozása során keletkezett szerves trágyák és talajjavító szerek legelőre való kijuttatása.

Az állateledel, kutyarágók és állati hulladékból készült műszaki termékek forgalomba hozatala

20. § Az állomás az állateledel, kutyarágók és műszaki termékek forgalomba hozatalát csak akkor engedélyezi, ha:

- a) engedélyezett állateledel-üzemben és műszaki terméket gyártó üzemben készítették;
- b) kizárólag a 3. osztályba sorolt hulladékokból készítették;
- c) kezelése, feldolgozása, szállítása megfelel a 7. számú mellékletben foglalt előírásoknak és mikrobiológiai követelményeknek;
- d) az üzem rendelkezik a termelésre vonatkozó gyártmánylapokkal.

Engedélyezett eltérések

21. § (1) Az állomás engedélyezheti:

a) az állati termékeknek, melléktermékeknek, hulladékoknak diagnosztikai, oktatási és kutatási célokra történő felhasználását;

b) az állati tetemek kítőmési célra történő felhasználását.

(2) Az állomás engedélyezheti kizárólag a 4. § a)-g) pontokban felsorolt 3. osztályba sorolt kezeletlen állati hulladék takarmányozási célú felhasználását

a) állatkerti állatok,

b) cirkuszi állatok,

c) az állatkerti vagy cirkuszi állatoktól különböző hullók,

d) tenyésztett szőrmés állatok,

e) veszélyeztetett fajú vadállatok,

f) bármilyen fajú vadállatok, ahol ez szükséges az állatok biológiai szükséglete miatt,

g) elismert kutyatenyészetek,

h) engedélyezett állatmenhelyek,

i) horgászcsali előállítás céljából tenyésztett légylárvák részére.

(3) Az élelmiszer-hulladék, kivéve a nemzetközi utasforgalomból származó élelmiszer-hulladékot, 90 °C-on, 20 perces hőntartás után állatmenhelyeken, prémes állattelepeken, gazdasági haszonállatot nem tartó ebtenyészetekben takarmányozási célra felhasználható.

22. § (1) Azon állati hulladékokat, melyek szállítása külön jogszabályban meghatározott jelentős köz-, illetve állat-egészségügyi kockázattal jár, el kell földelni az állomás készenléti tervében helyrajzi szám szerint megjelölt helyen.

(2) A környezetvédelmi hatóság az állomás készenléti tervének elföldelési helyszíneit véleményezi. A környezetvédelmi hatóságnak a helyszínre vonatkozó szakvéleményét a készenléti tervhez csatolni kell.

(3) Az állomás készenléti tervbe foglalt elföldelési helyszíneit a környezetvédelmi hatósággal a jelen rendelet hatálybalépését követően 6 hónapon belül véleményeztetni kell.

Állati hulladékgyűjtő, gyűjtő-átrakó, kezelő és feldolgozó üzemek működésének belső ellenőrzési rendszere

23. § (1) Állati hulladékgyűjtő helyek, gyűjtő-átrakó telepek, kezelő és feldolgozó üzemek üzemeltetőinek belső ellenőrzési rendszert kell létre hozni, melynek során az üzem technológiájáról technológiai folyamatábrát kell készíteni, melyben meg kell határozni a kritikus ellenőrzési pontokat (részecske nagyság, hőmérséklet, nyomás, kezelési idő, ezek monitorozása stb.), az adatok rögzítésének módját és az intézkedésre kötelezettek körét.

(2) Gyártási tételenként reprezentatív mintákat kell venni, és azokat az FVM Értesítőben közzétett laboratóriumok valamelyikében meg kell vizsgáltatni, hogy ellenőrizzék e rendelet által a termékekre megállapított mikrobiológiai értékek és a fizikai-kémiai maradékok megengedett szintjeinek a betartását.

(3) Nyilvántartást kell vezetni az (1) és (2) bekezdésben foglaltak végrehajtásáról, mely nyilvántartásokat az ellenőrző hatóság kérésére be kell mutatni, az ellenőrzések és vizsgálatok eredményét legalább két évig meg kell őrizni. Az üzemeltetőnek olyan nyilvántartási- és jelzési rendszert kell kialakítani, mely biztosítja, hogy az adott termék az alapanyagig visszavezethető legyen.

(4) Amennyiben az (2) bekezdés szerint vett mintákra vonatkozó vizsgálat eredményei nem felelnek meg a rendelet rendelkezéseinek, akkor a kezelő és feldolgozó üzem üzemeltetőjének azonnal értesítenie kell az üzem felügyeletével megbízott hatósági állatorvost, meg kell állapítania a teljesítési hibák okait, és azok megszüntetéséről haladéktalanul intézkednie kell, és a kifogás alá eső terméket hatósági állatorvos felügyelete mellett újra fel kell dolgozni. A termék csak kedvező eredményű laboratóriumi vizsgálat után szállítható ki az üzemből.

Hatósági állatorvosi ellenőrzés

24. § (1) Az állati hulladékgyűjtő helyek, gyűjtő-átrakó telepek, kezelő és feldolgozó üzemek felügyeletét a hatósági állatorvos végzi. Az ellenőrzés kiterjed

a) a telep járványvédelmi biztonságának, a telep, az eszközök, a személyzet általános higiéniai rendjének ellenőrzésére;

b) a szállító járművek zártságának, tisztításának, fertőtlenítésének felügyeletére;

c) a beérkező anyagok nyilvántartásának felügyeletére;

d) a feldolgozás kritikus ellenőrzési pontjainak és az üzem belső ellenőrzésének felügyeletére;

e) a hőkezelés utáni és a tárolóból való mintavételre, a mintáknak - az FVM Értesítőben közzétett - laboratóriumok valamelyikébe való küldésére;

f) a termékek újrafertőzésének megakadályozását szolgáló intézkedések betartatására;

g) bármely szükségesnek vélt ellenőrzés végrehajtására;

h) laboratóriumi célra történő szűrőpróbaszerű mintavételre.

(2) A készterméket kiszállítása során hatósági állatorvosi igazolásnak kell kísérnie.

Az állomás feladatai

25. § (1) A más jogszabályban felsorolt állatbetegségek megelőzése és leküzdése során - az előzetes közegészségügyi és környezetvédelmi szakhatósági állásfoglalás figyelembevételével - az illetékes állomás határoz a következőkről:

a) a keletkezett állati hulladék, a fertőzött takarmány elföldeléséről, vagy kijelölt kezelő üzembe szállításáról, és a szennyvíz környezetszennyezés mentes elhelyezéséről, ártalmatlanításáról,

b) a fertőző betegség terjesztésére alkalmas eszközök és anyagok ártalmatlanításáról,

c) a trágya, hígtrágya kezeléséről, más jogszabályban előírt módon.

(2) Az állomás a más jogszabályban leírt fertőző állatbetegségek megelőzése és leküzdése során keletkezett állati hulladékok kezelésével és ártalmatlanításával, a célra engedéllyel rendelkező vállalkozót bíz meg.

(3) Az állati hulladék kezelésére jogosító működési engedélyben megjelölt terület (a továbbiakban: begyűjtési terület) egy önkormányzat közigazgatási területénél kisebb nem lehet. Az állati hulladékokat kezelő és feldolgozó üzemek a működési engedélyben megjelölt területen kötelesek vállalni az állomás által előírt eseti intézkedések végrehajtását is.

26. § (1) A működési engedélyt az üzem helye szerint illetékes állomás öt évre adja ki. Amennyiben az ellenőrzés során megállapítást nyer, hogy a működési engedélyben meghatározott feltételeket a vállalkozó nem teljesíti, az állomás a működési engedélyt visszavonja.

(2) A működési engedélyt kiállító állomás a hatósági állatorvos útján köteles a kezelő üzemet folyamatosan felügyelni.

(3) A vállalkozó a begyűjtési területen működő, önkormányzati állati hulladékgyűjtő helyekről, gyűjtő-átrakó telepekről, élelmiszer-feldolgozó üzemekből, állattartó telepekről, határállomásokról megállapodás alapján vagy bejelentésre köteles az állati hulladékot elszállítani. A vállalkozó a begyűjtési körzetet és a begyűjtések tervezett gyakoriságát köteles a kérelemmel együtt az állomásnak bemutatni, továbbá annak a helyben szokásos módon történő közzétételéről gondoskodni.

Záró rendelkezések

27. § (1) Ez a rendelet a kihirdetését követő 30. napon lép hatályba, egyidejűleg hatályát veszti a 41/1997. (V. 28.) FM rendelet 1. számú mellékleteként kiadott Állat-egészségügyi Szabályzat III. fejezet fejezetcíme, alcíme és a 38-52. §-a, valamint a Szabályzat 3., 4. és 6. számú függeléke, valamint az 5. számú függelék 1. és 2. pontja.

(2) A 2. § g) pontjában és a 3. § c) pontjában foglalt állati hulladékok, az 5. § (1) bekezdése, valamint a 6. § (1) bekezdése szerinti kezelése az Európai Unióhoz történő csatlakozást követően lép hatályba.

(3) Állati hulladékok kezelésére, feldolgozására engedéllyel rendelkező vállalkozásoknak e rendelet engedélyezésre vonatkozó előírásait engedélyük lejártát követően, annak megújításáig, de legkésőbb az EU-csatlakozás napjáig kell teljesíteniük.

(4) Ez a rendelet a Magyar Köztársaság és az Európai Közösségek és azok tagállamai közötti társulás létesítéséről szóló, Brüsszelben, 1991. december 16-án aláírt Európai Megállapodás tárgykörében, a Megállapodást kihirdető 1994. évi I. törvény 3. §-ával összhangban szabályozási körében az Európai Közösségek következő jogszabályaival összeegyeztethető szabályozást tartalmaz:

a) az Európai Parlament és a Tanács 1774/2002. EK rendelete a nem emberi fogyasztásra szánt állati hulladékokat érintő egészségügyi szabályok lefektetéséről;

b) az Európai Parlament és a Tanács 999/2001. EK rendelete az átvihető szivacsos agyvelőbántalmak megelőzéséről, ellenőrzéséről;

c) a Tanács 2001/89/EK Irányelve a klasszikus sertéspestis felszámolására szolgáló közösségi intézkedésekről.

1. számú melléklet a 71/2003. (VI. 27.) FVM rendelethez

Az állati hulladékok gyűjtésére és szállítására vonatkozó követelmények

1. Állati hulladékok gyűjtésére és szállítására vonatkozó általános követelmények:

a) minden szükséges intézkedést meg kell tenni annak biztosítására, hogy az 1., 2. és a 3. osztályba sorolt állati hulladékok azonosíthatóak legyenek, és azonosíthatóak maradjanak a gyűjtés és a szállítás folyamán;

b) minden szükséges intézkedést meg kell tenni annak elősegítése érdekében, hogy az 1., 2. és a 3. osztályba sorolt állati hulladékok szelektíven gyűjthetők és kezelhetők legyenek;

c) az állati hulladék birtokosa köteles a hulladékot úgy gyűjteni, hogy az elszállításáig köz- és állat-egészségügyi kockázatot, illetve környezeti károsodást ne okozzon;

d) az állati hulladékokat zárt, csorgás-, csepegésmentes tartályokban vagy járművekben kell gyűjteni és szállítani. Az állati hulladék szállítására szolgáló szállítóeszközt a hatósági állatorvos ellenőrzi;

e) a járműveket, ponyvafedeleket és az újrahasználatos tartályokat minden egyes használat után tisztítani és fertőtleníteni kell, és tiszta állapotban kell tartani;

f) ha az állati hulladékot ömlesztve szállítják, az állati hulladék eredetére, megnevezésére és jellegére vonatkozó információt a szállítmány okmányain - "Állati hulladékok - Nem emberi fogyasztásra" - fel kell tüntetni;

g) a szállítás folyamán, az állati hulladékokat olyan 3 példányban kiállított okmányoknak kell kísérnie, amelyet e rendelet vagy a veszélyes hulladékokkal kapcsolatos tevékenységek végzésének feltételeiről szóló rendelet előír.

2. Az állati hulladékok gyűjtőhelyre történő szállításának feltételei:

a) szállításra csak olyan jármű használható, amely csorgás-, csepegés-, szegletmentes, könnyen mosható és fertőtleníthető, felül is zárt tartállyal vagy konténerrel felszerelt,

b) a járművet az állati hulladék szállítására csak tiszta és fertőtlenített állapotban szabad használni,

c) az állati hulladék szállítására más jármű is igénybe vehető, azonban csorgás-, csepegésmentességéről fóliaborítással gondoskodni kell,

d) speciális jármű hiányában az állati hulladék fóliazsákban szállítható;

e) az a)-d) pontokban felsorolt járműveket a szállítást követően tisztítani és 5% H-lúg vagy 2%-os klóros mésszel fertőtleníteni kell.

3. Az állati hulladékgyűjtő helyről gyűjtő-átrakó telepre, illetve a kezelő és feldolgozó üzembe történő beszállításának feltételei:

3.1. A körjáratszerű beszállítás feltételei:

a) A begyűjtő gépkocsi felépítménye más célra nem használható.

b) A gyűjtőtartály, amelynek alvázra rögzített rozsdamentes acélból kell készülnie, amely él, szeglet és sarokmentes kivitelezéssel készült, könnyen takarítható, mosható és fertőtleníthető. A rakodónyílás fedelének és az ürítőnyílás ajtajának automatikusan zárhatónak kell lennie. Az üzembe helyezés előtt a tartály nyomáspróbáját el kell végezni. A tartály plombázásának lehetőségét meg kell teremteni.

c) A csörlő, mely legalább ötven méter csörlőlánc, vagy drótkötél, amely az állati hulladék zárt helyről való kivontatására szolgál.

d) Az emelő, mely négy méter gémkiallítású, rózsakanál profilú, a nagy állatok vagy talajon elhelyezett állati hulladék tartályba helyezésére szolgál.

e) A fertőtlenítő berendezés, mely az alvázra épített olyan berendezés, amely alkalmas a gépkocsi és felépítménye külső fertőtlenítésére, valamennyi rakodóhelyen (tartály 100-120 liter, 3 Bar nyomás, 20 méter tömlő, szórópisztoly).

f) A gépkocsivezető megfelelő védőruházata és személyi fertőtlenítése. A gépkocsin a gépkocsivezető részére folyóvízes kézmosót és kézfertőtlenítőt kell kialakítani. A gépkocsivezető a rakodás tartamára védőruhát, lábbelit és védőkesztyűt köteles használni.

3.2. Keletkezési helyről közvetlen a kezelő és feldolgozó üzembe való szállítás követelményei:

a) A tartályokba (konténerekbe) gyűjtés és a pláton levő tartályba ürítés.

b) A cseretartály (konténer) alkalmazása.

c) A rakodást végző gépkocsivezető a rakodás időtartamára köteles védőruhát használni. A rakodást követően a telephelyet a gépkocsi csak fertőtlenítést követően hagyhatja el. Fertőző betegségek felszámolása során keletkezett hulladékok esetén a plombázást és fertőtlenítést az eljáró hatósági állatorvos igazolja.

4. A trágyaszállítás állat-egészségügyi feltételei:

a) Amennyiben a trágyaszállítás a technológiai folyamat részeként történik, a szállítás során a trágya elszóródását a rakomány ponyvázásával (fóliaborítással) kell megakadályozni.

b) Amennyiben a trágyaszállítás a más jogszabályban foglalt betegségek felszámolásával kapcsolatos, a trágyát a rakodás előtt fertőtlenítő oldattal át kell itatni. A rakományt ponyvával (fóliával) kell fedni. A gépkocsit az állattartó telep vagy vágóhid elhagyása előtt külön jogszabály szerint fertőtleníteni kell. A trágya elhelyezésénél a más jogszabályban foglalt előírásokat is be kell tartani.

2. számú melléklet a 71/2003. (VI. 27.) FVM rendelethez

Az állati hulladékgyűjtő helyre, gyűjtő-átrakó telepre kedvtelésből tartott állatok kegyeleti temetőjére vonatkozó követelmények

I. Fejezet

Állati hulladékgyűjtő helyek, gyűjtő-átrakó telepek létesítésének általános követelményei

1. A telep létesítése:

Az állati hulladékgyűjtő hely, gyűjtő-átrakó telep a települési rendezési terv alapján csak ipari területen létesíthető. A telep telekhatára a meglévő, vagy a település általános rendezési tervében kijelölt összefüggő lakóterület, illetve lakott épület között a védőtávolságot a környezetvédelmi felügyelőség állapítja meg. A távolság nem lehet kevesebb mint 500 méter.

2. A telep létesítményei:
- 2.1. A telep dolgozói részére hideg-meleg folyóvízzel ellátott fehér-fekete öltöző zuhanyozóval, WC-vel, kézmosóval, csizmosóval.
- 2.2. Az állati hulladék tárolására, az állati hullák bőrözésére, boncolására, a bőrök, szaruképletek, gyapjú tárolására szolgáló helyiségek.
- 2.3. Állatorvosi szoba.
- 2.4. A létesítmények kivitelezése:
- a) A létesítmények oldalfalainak tisztíthatónak, moshatónak és fertőtleníthetőnek kell lennie.
  - b) Az oldalfalak és a padló találkozását él- és szegletmentesen kell kialakítani.
  - c) A padlóburkolatot úgy kell kialakítani, hogy a folyadék talajba történő szivárgását megakadályozza, lehetővé téve a folyadékok további kezelését, gyűjtését.
  - d) A telep udvarát olyan burkolattal kell ellátni, amely a folyadék talajba történő szivárgását megakadályozza, lehetővé téve a folyadékok további kezelést igénylő gyűjtését.
  - e) A telep többi részét parkosítani kell.
- 2.5. A telep teljes területét 180 cm magas zárt kerítéssel kell bekeríteni.
- 2.6. A telep ki- és bejáratánál fertőtlenítő medencét kell elhelyezni, melyet úgy kell méretezni, hogy a járművek kerekeinek fertőtlenítését biztosítsa. A fertőtlenítő medencének zárt tárolóba történő ürítéséről külön jogszabályban leírt módon gondoskodni kell.
- 2.7. Biztosítani kell a telep időjárási viszonyoktól független megközelíthetőségét.
- 2.8. Biztosítani kell a telep rágcsálóvédelmét, az épületek rovarvédelmét.
3. A telep eszközei:
- 3.1. Hulladékszállító járművek, illetve tartályok. A jármű rakodófelületének, illetve a tartályoknak zárhatóknak, csurgás-, csepegésmenteseknek, könnyen tisztíthatóknak és fertőtleníthetőknak kell lenniük.
- 3.2. Magasnyomású fertőtlenítő berendezések, melynek működése időjárástól függetleníthető.
- 3.3. Kézi takarító eszközök.
- 3.4. Fertőtlenítő anyagok.
- 3.5. Mérleg.
4. A telep üzemeltetésének személyi feltételei:
- 4.1. Az ismeretlen eredetű állati hulladékoknak telepre való szállítására, a telep őrzésére és a szükséges nyilvántartások vezetésére a telepet üzemeltető önkormányzatnak felelős személyt kell alkalmazni.
- 4.2. Felelős személyként olyan személy alkalmazható, aki:
- a) valamennyi állatfaj tulajdonságairól ismeretekkel rendelkezik,
  - b) jártas az állatok állatvédelmi szempontból megfelelő leölésében,
  - c) jártas az állati hullák boncolásra való előkészítésében,
  - d) jártas az épületek, eszközök fertőtlenítésében,
  - e) alkalmas az alapvető nyilvántartások vezetésére.
- 4.3. A felelős személy feladatai:
- a) bejelentésre vagy a polgármesteri hivatal felhívására a közterületen, közúton talált állati hullának a telepre való szállítása, a beszállítás megtörténtéről a hatósági állatorvos értesítése;
  - b) a hatósági rendelkezésre történő állatleölésekben való közreműködés;
  - c) a járművek, tartályok, felületek tisztítása, fertőtlenítése;
  - d) a telep rendjének biztosítása;
  - e) a hulladékok nyilvántartásával és kiadásával kapcsolatos adminisztrációs tevékenység végzése.
5. A telep hatósági felügyelete:
- 5.1. A telep hatósági felügyeletét a hatósági állatorvos végzi.
- 5.2. A hatósági állatorvos feladatai:
- a) ellenőrzi a telep rendjét;
  - b) ellenőrzi a telepre beszállított állati hulladékok osztályok szerinti elkülönített tárolását és a vezetett nyilvántartásokat;
  - c) fertőző betegség gyanúja esetén elvégzi a boncolatlanul érkező hullák boncolását, amelyekből szükség esetén mintát küld a diagnosztikai intézetbe.

II. Fejezet

Állati hulladékgyűjtő helyre, gyűjtő-átrakó telepre vonatkozó speciális feltételek

1. A 3. osztályba sorolt állati hulladékgyűjtő helyre, gyűjtő-átrakó telepre vonatkozó előírások:
  - 1.1. Feladata kizárólag a 3. osztályba sorolt állati hulladékok gyűjtése, előkezelése (darabolás, hűtés, fagyasztás) és szállításra való előkészítése.
  - 1.2. A 3. osztályba sorolt állati hulladékok osztályozását oly módon kell végezni, hogy az állatbetegségek terjesztésének lehetőségét ki lehessen zárni.
  - 1.3. A 3. osztályba sorolt állati hulladékot minden más anyagtól el kell különíteni a fertőző betegségek terjedésének megakadályozása érdekében.
  - 1.4. Az üzemeltetőnek kötelessége gondoskodni a 3. osztályba sorolt állati hulladékok elszállításig való őrzéséről.
  - 1.5. Az állati hulladékokat csak olyan járművel szabad szállítani, amelynek fertőtlenítését hatósági állatorvos igazolta.
  - 1.6. A 3. osztályba sorolt állati hulladékok göngyölegeit a hatósági állatorvos utasításai alapján a környezetvédelmi előírásoknak megfelelően el kell égetni.
2. Az 1. és 2. osztályba sorolt állati hulladékgyűjtő helyre, gyűjtő-átrakó telepre vonatkozó előírások:
  - 2.1. Feladatuk kizárólag 1. és 2. osztályba sorolt állati hulladék gyűjtése, hűtése, előkezelése, átrakása.
  - 2.2. A 2.1. pontban leírt tevékenységet úgy kell végezni, hogy a fertőző állatbetegségek terjesztésének kockázatát ki lehessen zárni.
  - 2.3. Az anyagok őrzéséről, elszállításáról az üzemeltető köteles gondoskodni.
  - 2.4. Az 1. és 2. osztályba sorolt állati hulladékok csak a hatósági állatorvos által igazoltan fertőtlenített rakfelületre, tartályba rakhatók be.
  - 2.5. Az 1. és 2. osztályba sorolt állati hulladékok göngyölegei a hatósági állatorvos utasításának megfelelően, a környezetvédelmi szabályok betartásával égethetők el.

III. Fejezet

A kedvtelésből tartott állatok kegyeleti temetője létesítésére vonatkozó követelmények

1. A kegyeleti temető telekhatára a meglévő, vagy a település általános rendezési tervében kijelölt összefüggő lakóterület, illetve lakott épület közötti védőtávolságot a környezetvédelmi felügyelőség állapítja meg. A távolság nem lehet kevesebb, mint 300 méter.
2. A kegyeleti temető legkisebb területe 500 m².
3. Kegyeleti temető ott létesíthető, ahol a talajvíz legmagasabb szintje a talajszint alatt 2,50 m-nél nem emelkedik magasabbra.
4. A kegyeleti temetőhöz gépjárművel járható utat kell biztosítani.
5. A kegyeleti temetőt 150 cm magas kerítéssel be kell keríteni, a kerítésen zárható kaput kell létesíteni.
6. A temetési parcellák között járható utat kell biztosítani.
7. Elföldelés esetén a tetem felett egy méter vastagságú földborítást kell biztosítani.
8. A kegyeleti temető létesítményei:
  - a) hűtőkamra olyan polcrendszerrel, mely biztosítja az azonosítható tetemek elkülönített elhelyezését;
  - b) szociális helyiség: kézmosó, WC;
  - c) hulladéktároló;
  - d) eszköztároló;
  - e) hamvasztás esetén: krematórium és urnafal.
9. A kegyeleti temető területét fásítani kell.
10. A kegyeleti temető rendjét működési szabályzatban kell rögzíteni.

3. számú melléklet a 71/2003. (VI. 27.) FVM rendelethez

**Az állati hulladékok és a hasznosításukkal készült termékek
speciális nyilvántartásai**

I. Fejezet

Állatorvosi igazolás a vágóhídról elszállításra kerülő állati hulladékról

Alulírott igazolom, hogy a .....
vágóhídról származó ..... tonna tömegű állati hulladék

- 1. osztály anyaga (SRM)
- 2. osztály anyaga
- 3. osztály anyaga

Fenti anyag:

- hőkezelés után takarmányozási célra felhasználható
- hőkezelés után állateledel céljára felhasználandó
- hőkezelés után komposztálható, vagy biogáztelepen kezelhető
- hőkezelés nélkül komposztálható, vagy biogáztelepen kezelhető
- előkezelés után elégetendő.

Dátum: .....

.....
hatósági állatorvos

II. Fejezet

Állatorvosi igazolás

**Más országban történő égetésre vagy együttégetésre szánt
feldolgozott állati hulladékokra**

A bizonyítvány száma: .....
Rendeltetési hely szerinti ország: .....
Származási hely szerinti ország: .....
Felelős minisztérium: .....
Igazoló osztály: .....

I. A szállítmány azonosítása:

A csomagolás jellege: .....
A csomagok száma: .....
Nettó tömeg: .....

II. A szállítmány származási helye:

A kezelő és feldolgozó üzem címe és engedélyszáma: .....

III. A szállítmány rendeltetési helye:

A feldolgozott állati hulladék küldésre kerül .....

Honnan: .....
(rakodási hely)

Hová: .....
(rendeltetési ország és hely)

A következő szállítóeszközökkel:

- típus: .....

- a jármű rendszáma: .....

A pecsét száma: .....

A feladó neve és címe: .....

A címzett neve és címe: .....

IV. Állat-egészségügyi tanúsítvány

Alulírott hatósági állatorvos igazolom, hogy a fent leírt termék csak az Európai Parlament és a Tanács 1774/2002 számú rendeletének 12. cikkelyében leírt égető vagy együttégetőműben dolgozható fel.

Készült .....
(hely) (dátum)

Pecsét

.....
(a hatósági állatorvos aláírása)

.....
(név, képesítés és cím, nagybetűkkel)

III. Fejezet

Állatorvosi igazolás a feldolgozott állati hulladék és egyéb takarmány- alapanyag kiszállításához

Alulírott igazolom, hogy ..... (üzem neve)
..... (telep helye) ..... (azonosító száma) által
200..... év ..... hó ..... nap gyártott ..... (termék neve) a
..... sz. FVM rendelet előírásainak megfelel.

A TERMÉK KÉRŐDZŐKKEL NEM ETETHETŐ!

Dátum: .....

.....
hatósági állatorvos

4. számú melléklet a 71/2003. (VI. 27.) FVM rendelethez

Az állati hulladékot kezelő és feldolgozó üzem létesítésére és üzemeltetésére vonatkozó általános követelmények

I. Fejezet

A telepítéssel, épületekkel és berendezésekkel kapcsolatos követelmények

1. A létesítés követelményei:

Az állati hulladékot kezelő és feldolgozó üzem csak ipari területen - a települési rendezési terv alapján - létesíthető. A kezelő és feldolgozó üzem telekhatára a meglévő, vagy a település általános rendezési tervében kijelölt összefüggő lakóterület, illetve lakott épület közötti védőtávolságot a környezetvédelmi felügyelőség állapítja meg. A távolság nem lehet kevesebb, mint 500 méter.

2. A telep elrendezése:

A telepet egymástól jól elkülönített tiszta és szennyezett övezetre kell osztani.

2.1. Szennyezett övezet:

a) A szennyezett övezetben kell a nyersanyagot fogadni.

b) A nyersanyag fogadására olyan zárt helyiséget kell kialakítani, ahol a beszállított állati hulladékot közvetlen feldolgozásra fogadják, átmenetileg tárolják a beszállított gépkocsit, a tartályt tisztítják, mossák, fertőtlenítik. A helyiség légterében olyan nyomásviszonyokat kell kialakítani, mely megakadályozza a káros, bűzös gázok szabadba való távozását.

c) A szennyezett övezet dolgozói részére külön fehér-fekete rendszerű öltözöt (zuhanyzóval, kézmosóval, WC-vel, csizmosóval) kell biztosítani.

d) Az épületek oldalfalait könnyen tisztítható, mosható és fertőtleníthető módon kell kialakítani.

e) Az oldalfalak és padlók találkozását él- és szegletmentes módon kell kialakítani.

f) A padlóburkolatot oly módon kell kialakítani, hogy a folyadékok talajba történő szivárgását megakadályozzák, illetve a padlóra jutó folyadékok további kezelésre, tárolóba jussanak.

g) A telep bejáratánál olyan fertőtlenítő medencét kell létesíteni, melyben a járművek kereke teljes egészében fertőtlenítésre kerül. A medence tartalmát zárt tárolóba kell üríteni.

2.2. Tiszta övezet:

a) A tiszta övezetben kell végezni:

- az aprítást,
- a fertőtlenítést,
- a zsírtalanítást,
- a szárítást,
- az őrlést,
- a csomagolást,
- a tárolást.

b) Meg kell határozni a feldolgozás kritikus pontjait, mérési módokat, az adatok tárolásának rendszerét, az intézkedésre jogosultak körét;

c) Biztosítani kell a tiszta övezetben mozgó járművek tisztítását, fertőtlenítését. A hőkezelést végző üzemeket el kell látni olyan berendezésekkel, melyek a kritikus pontokon mérik a hőmérsékletet és a nyomást az idő függvényében, ezeket az adatokat folyamatosan rögzítik. Működtetni kell az elégtelen hőkezelést kizáró biztonsági rendszert;

d) A tiszta övezeti gépjármű a telep kijáratánál létesített fertőtlenítő medencén keresztül hagyhatja el a telepet.

3. A más jogszabályokban előírt szennyvízelvezető, -tisztító rendszert kell létesíteni.

4. A nyersanyag fogadásától a végtermék kibocsátásig létesített épületek légterében olyan nyomásviszonyokat kell kialakítani, hogy a káros, bűzös gázok a szabad levegőbe ne jussanak, e gázokat tisztító berendezéseken keresztül lehet a szabad levegőbe vezetni.

II. Fejezet

Az üzemeltetés általános feltételei

1. A beérkező hulladékokat kizárólag zárt helyen szabad fogadni, érkezés után minél előbb fel kell dolgozni, átmenetileg oly módon kell tárolni, hogy a keletkező szennyezett levegő csak tisztítás után kerüljön a szabadba.
2. Az állati hulladékok szállításra használt tartályokat, fogadó tartályokat és gépkocsikat a szennyezett övezetben kell takarítani, mosni és fertőtleníteni kell minden egyes használat után.
3. A szennyezett övezeti dolgozó csak teljes átöltözés után léphet a tiszta övezetbe. Eszközöket és szerszámokat nem lehet a szennyezett övezetből a tiszta övezetbe vinni. A személyzeti mozgást úgy kell meghatározni, hogy az ellenőrizhető legyen.
4. A meghatározott kritikus pontok ellenőrzésére szolgáló műszereket a gépkönyvben meghatározott időközönként hitelesíteni kell.
5. A tárolóba került termékek újrafertőződését meg kell akadályozni.
6. Valamennyi gyártási tételből vett reprezentatív mintának, az FVM Értesítőben felsorolt laboratóriumok valamelyikében történő, halasztó hatályú vizsgálatáról gondoskodni kell.
7. A hatósági állatorvos engedélye és igazolása nélkül a telepet a termék nem hagyhatja el.
8. A telep rovar és rágcsáló védelméről gondoskodni kell. Erre a célra dokumentált tervet kell készíteni.
9. Biztosítani kell a szennyezett övezet szennyvizének kezelését oly módon, hogy ne maradjon benne patogén kórokozó.
10. Az üzem valamennyi részére kiterjedő takarítási, fertőtlenítési utasítást kell készíteni és dokumentálni kell a végrehajtását. A takarításhoz megfelelő eszközöket és takarító, fertőtlenítő szereket kell biztosítani.
11. A higiénés ellenőrzésnek magában kell foglalnia a környezet és a felszerelések ellenőrzését. Az ütemtervet és az eredményeket dokumentálni kell.
12. A berendezéseket és a felszereléseket jó műszaki állapotban kell tartani és a mérőműszereket rendszeresen hitelesíteni kell.
13. Illetéktelen személyek nem léphetnek az üzem területére.

III. Fejezet

Feldolgozási módszerek

1. Módszer

1.1. Aprítás

Ha a kezelendő, feldolgozandó állati hulladékoknak a részecskenagysága 50 milliméternél nagyobb, akkor azokat oly módon kell aprítani, hogy az aprítást követően a részecskenagyság ne legyen nagyobb 50 milliméternél. A berendezés hatékonyságát naponta kell ellenőrizni, és fel kell jegyezni az állapotát. Ha az ellenőrzések 50 milliméternél nagyobb részecskék létezését fedik fel, akkor az eljárást le kell állítani, és a szükséges javításokat el kell végezni, mielőtt a tevékenységet folytatnák.

1.2. Idő, hőmérséklet és nyomás

Az aprítást követően az állati hulladékokat 133 °C-nál magasabb maghőmérsékletre fel kell melegíteni, és legalább 20 percen keresztül megszakítás nélkül, 3 bar telített gőzzel létrehozott nyomáson kell tartani. A hőkezelést lehet egyedüli eljárásként vagy elő-, illetve utófertőtlenítési szakaszként alkalmazni.

1.3. A kezelést, feldolgozást szakaszos (tételenként) vagy folyamatos rendszerben lehet végrehajtani.

2. Módszer

2.1. Aprítás

Ha a kezelendő, feldolgozandó állati hulladékoknak a részecskénagysága 150 milliméternél nagyobb, akkor azt megfelelő berendezéssel csökkenteni kell úgy, hogy az aprítás utáni részecskénagyság ne legyen nagyobb 150 milliméternél. A berendezés hatékonyságát naponta ellenőrizni kell, és fel kell jegyezni az állapotát. Ha az ellenőrzések 150 milliméternél nagyobb részecskék létezését fedik fel, akkor a folyamatot le kell állítani, és javításokat elvégezni, mielőtt a tevékenységet folytatnák.

2.2. Idő, hőmérséklet és nyomás

Az aprítás után az állati hulladékokat 100 °C-nál magasabb maghőmérsékletre fel kell melegíteni, és legalább 125 percen keresztül, vagy 110 °C-nál magasabb hőmérsékleten vagy legalább 120 percen keresztül, vagy 120 °C-nál magasabb hőmérsékleten legalább 50 percen keresztül kell tartani.

2.3. A feldolgozást szakaszos rendszerben (tételenként) kell végrehajtani.

3. Módszer

3.1. Aprítás

Ha a kezelendő, feldolgozandó állati hulladékoknak a részecskénagysága 30 milliméternél nagyobb, akkor azt megfelelő berendezést használva csökkenteni kell úgy, hogy az aprítás utáni részecskénagyság ne legyen nagyobb 30 milliméternél. A berendezés hatékonyságát naponta ellenőrizni kell, és fel kell jegyezni az állapotát. Ha az ellenőrzések 30 milliméternél nagyobb részecskék létezését fedik fel, akkor a folyamatot le kell állítani, és javításokat elvégezni, mielőtt a tevékenységet folytatnák.

3.2. Idő, hőmérséklet és nyomás

Az aprítás után az állati hulladékokat 100 °C-nál magasabb maghőmérsékletre fel kell melegíteni legalább 95 percen keresztül, vagy 110 °C-nál magasabb hőmérsékleten legalább 55 percen keresztül, vagy 120 °C-nál magasabb hőmérsékleten legalább 13 percen keresztül.

3.3. A feldolgozást szakaszos (tételenként) vagy folyamatos rendszerben lehet végrehajtani.

4. Módszer

4.1. Aprítás

Ha a kezelendő, feldolgozandó állati hulladékoknak a részecskénagysága 30 milliméternél nagyobb, akkor azt megfelelő berendezést használva csökkenteni kell úgy, hogy az aprítás utáni részecskénagyság ne legyen nagyobb 30 milliméternél. A berendezés hatékonyságát naponta ellenőrizni kell, és fel kell jegyezni az állapotát. Ha az ellenőrzések 30 milliméternél nagyobb részecskék létezését fedik fel, akkor a folyamatot le kell állítani, és javításokat elvégezni, mielőtt a tevékenységet folytatnák.

4.2. Idő, hőmérséklet és nyomás

Az aprítás után az állati hulladékokat egy hozzáadott zsírt tartalmazó edénybe kell helyezni, és 100 °C-nál magasabb maghőmérsékletre fel kell melegíteni legalább 16 percen keresztül, vagy 110 °C-nál magasabb hőmérsékleten legalább 13 percen keresztül, vagy 120 °C-nál magasabb hőmérsékleten legalább 8 percen keresztül vagy 130 °C-nál magasabb hőmérsékleten legalább 3 percen keresztül kell tartani.

4.3. A feldolgozást szakaszos (tételenként) vagy folyamatos rendszerben kell végrehajtani.

5. Módszer

5.1. Aprítás

Ha a kezelendő, feldolgozandó állati hulladékoknak a részecskénagysága 20 milliméternél nagyobb, akkor azt megfelelő berendezést használva csökkenteni kell úgy, hogy az aprítás utáni részecskénagyság ne legyen nagyobb 20 milliméternél. A berendezés hatékonyságát naponta ellenőrizni kell, és fel kell jegyezni az állapotát. Ha az ellenőrzések 20 milliméternél nagyobb részecskék létezését fedik fel, akkor a folyamatot le kell állítani, és javításokat kell végezni, mielőtt a tevékenységet folytatnák.

5.2. Idő, hőmérséklet és nyomás

Az aprítás után az állati hulladékokat addig kell melegíteni, amíg koagulálódnak, és össze kell nyomni, hogy a zsír és a víz eltávozzon a fehérjetartalmú anyagból. A fehérjetartalmú anyagot 80 °C-nál magasabb maghőmérsékletre fel kell melegíteni legalább 120 percen keresztül, 100 °C-nál magasabb hőmérsékleten legalább 60 percen keresztül.

5.3. A feldolgozást szakaszos (tételenként) vagy folyamatos rendszerben lehet végrehajtani.

6. Módszer

6.1. Idetartozik minden olyan, az állat-egészségügyi hatóság által jóváhagyott módszer, melyre vonatkozóan a nevezett hatóság számára bizonyították, hogy a végtermékből egy hónapon át naponta mintákat vettek, melyek megfeleltek a következő mikrobiológiai előírásoknak:

a) Közvetlenül a hőkezelés után vett anyagminták:

a termék 1 g-jában nincs jelen *Clostridium perfringens*

b) A feldolgozást követően az üzemben való tárolás közben vagy annak végén vett anyagminták:

Salmonella: nincs jelen 25 g-ban: $n=5$, $c=0$, $m=0$, $M=0$

Enterobacteriaceae: $n=5$, $c=2$, $m=10$, $M=300$ 1 g-ban,

ahol:

n = a vizsgálandó minták száma;

m = a baktériumszám küszöbértéke; az eredményt akkor tekintik kielégítőnek, ha az összes mintában található baktériumok száma nem haladja meg az m -et;

M = a baktériumszám maximális értéke; az eredményt nem megfelelőnek tekintik, ha a baktériumszám egy vagy több mintában eléri vagy meghaladja az M -et;

c = azoknak a mintáknak a száma, melyek baktériumszáma m és M között lehet; a mintát még elfogadhatónak tekintik, ha a többi minta baktériumszáma m vagy annál kevesebb.

6.2. Fel kell jegyezni azoknak a kritikus szabályozási pontoknak a részletes adatait, melyek tekintetében az egyes kezelő és feldolgozó üzemek kielégítő módon megfelelnek a mikrobiológiai előírásoknak, és e feljegyzéseket meg kell őrizni, hogy a tulajdonos, az üzemeltető vagy képviselőjük, valamint hatáskörrel rendelkező hatóság ellenőrizni tudja a feldolgozó üzem működését. A feljegyzendő és ellenőrizendő információknak magukban kell foglalniuk a részecskeméretet, a kritikus hőmérsékletet és - megfelelő esetben - az abszolút kezelési időt, a nyomásprofil, a nyersanyagok betáplálásának sebességét és a zsír-újrahasznosítási sebességét.

6.3. A fenti információkat kérésre a hatóság rendelkezésére kell bocsátani.

IV. Fejezet

Működési engedélyek

1. A kezelő és feldolgozó üzem az állomástól működési engedélyt akkor kaphat, ha

a) Megvalósította a létesítési engedélyben vállaltakat, a berendezéseket rendeltetésszerűen üzemelteti.

b) Az üzem technológiájáról technológiai folyamatábrát készít, melyben meghatározza a kritikus ellenőrzési pontokat (részecske nagyság, hőmérséklet, nyomás, kezelési idő, ezek monitorozása stb.) és teljesíteni tudja az e pontokra vonatkozó határértékeket. Az adatok megőrzéséről 2 évig gondoskodik.

c) A próbagyártás során a hőkezelés utáni és a tárolóból vett minták mikrobiológiai értékei e rendelet előírásának megfelelnek.

2. Az engedélyezési eljárásokat 5 évenként és minden olyan esetben meg kell ismételni, ha jelentős változtatásokat végeztek a kezelés és feldolgozás során (a technológia módosítása, a kezelt és feldolgozott anyag 25%-ot meghaladó növekedése stb.).

5. számú melléklet a 71/2003. (VI. 27.) FVM rendelethez

Az 1. és 2. osztályba sorolt állati hulladékok feldolgozása és a biogáz-, komposztáló telepen vagy zsírfeldolgozó üzemben feldolgozott állati hulladékok kezelésének speciális követelményei

I. Fejezet

Az 1. és 2. osztályba sorolt állati hulladékot kezelő és feldolgozó üzemek létesítésének, engedélyezésének feltételei

Az állati hulladékot kezelő és feldolgozó üzem létesítésére és üzemeltetésére vonatkozó, a 4. számú mellékletben meghatározott általános követelményeken túl az üzemnek az alábbi speciális követelményeknek kell megfelelni:

1. Az 1. osztályba sorolt állati hulladékot kezelő helyiségeknek akkor szabad ugyanazon a telken lenniük a 2. osztályba sorolt állati hulladék kezelésére szolgáló helyiségekkel, ha egy épület teljesen különálló részében találhatók.

2. Az állomás engedélyezheti a 2. osztályba sorolt állati hulladékot kezelő és feldolgozó üzem helyiségeinek használatát:

a) ideiglenes jelleggel, az 1. osztályba sorolt állati hulladék kezelése céljára, ha egy járványosan fertőző betegség az 1. osztályba sorolt állati hulladékkezelő üzemnél kapacitáshiányhoz vezet; vagy

b) állandó jelleggel, az 1. osztályba sorolt állati hulladék kezelésére, ahol többletkapacitás szükséges, mivel a speciális célra engedélyezett üzem nem áll rendelkezésre.

3. A használat feltételei:

a) Az üzemnek állandó hatósági állatorvosi felügyeletet kell biztosítani.

b) Az 1. osztályba sorolt állati hulladék lerakódásának, kezelésének, tárolásának vagy más kezelésnek állatorvosi felügyelet alatt kell történnie;

c) Az 1. osztályba sorolt állati hulladékot teljesen elkülönített helyiségben vagy különálló fogadó területen kell gyűjteni;

d) Az 1. osztályba sorolt állati hulladékot különálló helyiségekben kell kezelni, külön berendezéseket és felszerelést használva, kivéve ahol

da) a kezelés egy, kizárólag erre a célra használt, teljesen zárt berendezésben vagy felszerelésben történik, vagy

db) az 1. osztályba sorolt állati hulladék kezelését követően közvetlenül kezelt 2. osztályba sorolt állati hulladék gyártási tételét 1. osztályba sorolt állati hulladéknak kell tekinteni;

e) A kezelt 1. osztályba sorolt állati hulladékot külön helyiségben vagy külön tartályokban kell gyűjteni, amelyeket megfelelően felcímkéznek. A hatósági állatorvos távollétében a helyiséget vagy külön tartályokat lezárva, a hatósági állatorvos által lepecsételve kell tartani.

f) Azokat a 2. osztályba sorolt állati hulladékot kezelő és feldolgozó üzemeket, melyek átmenetileg vagy állandóan 1. osztályba sorolt állati hulladékot kezeltek, a hatósági állatorvos felügyelete mellett takarítani és szigorított módon fertőtleníteni kell a magasabb osztályba sorolt hulladék feldolgozása előtt.

4. Az állati hulladékokat a 2. osztályba sorolt állati hulladékokból származó olajvegyészeti üzemnek szánt zsírok kivételével a következő módszerek valamelyikével kell kezelni:

a) Az 1. feldolgozási módszerrel, a 2. osztályba sorolt állati hulladékokat, kivéve a biogáz- vagy komposztáló telepre rendelt vagy szerves műtrágyaként, talajjavítóként történő használatra szánt emlős fajokból származó trágyát és emésztőszerv-tartalmat és az állati hulladéktetetőbe küldött 2. osztályba sorolt állati hulladékokat.

b) A 4. számú melléklet III. fejezetében felsorolt feldolgozási módszerek bármelyikével az 1. osztályba vagy 2. osztályba sorolt állati hulladékok esetén, melyeket égetésre vagy együttégetésre rendelték.

5. A feldolgozás után, a termékeket a hatósági állatorvos utasítása szerint tartósan meg kell jelölni.

6. A biogáz- vagy komposztáló telepre vagy állati hulladéktemetőbe küldött, vagy szerves trágyaként, talajjavítóként történő felhasználásra szánt feldolgozott állati hulladékok, közvetlenül a hőkezelés után vett, mintáinak menteseknek kell lenniük a hőrezisztens kórokozó baktériumspóráktól (*Clostridium perfringens* nincs jelen a termékek 1 g-jában).

II. Fejezet

Állati hulladékokat is kezelő biogáz- és komposztáló telepekre vonatkozó speciális követelmények

A) Az állati hulladékokat is kezelő biogáz- és komposztáló telepek engedélyezésére vonatkozó követelmények

1. A biogáztelepet fel kell szerelni:

a) Olyan pasztöröző egységgel, amely nem megkerülhető, amelyben a feldolgozott 2. osztályba sorolt állati hulladékot vagy a feldolgozatlan 3. osztályba sorolt állati hulladékot hőkezelik a biogáz-reaktorba történő belépés előtt. Ennek az egységnek rendelkeznie kell:

aa) olyan berendezéssel, amely folyamatosan méri a hőmérsékletet az idő függvényében,

ab) regisztráló készülékekkel, a mérések eredményének folyamatos regisztrálására,

ac) megfelelő biztonsági rendszerrel az elégtelen hevítés megelőzésére.

b) Megfelelő berendezéssel a járműveknek és tartályoknak a biogáztelep elhagyásakor történő tisztításához és fertőtlenítéséhez.

2. A komposztáló telepet fel kell szerelni:

a) Egy zárt komposztáló egységgel, amelynek rendelkeznie kell:

aa) olyan berendezéssel, amely folyamatosan méri a hőmérsékletet az idő függvényében,

ab) regisztráló készülékekkel, a mérések eredményének folyamatos regisztrálására,

ac) megfelelő biztonsági rendszerrel az elégtelen hevítés megelőzésére.

b) Megfelelő berendezéssel a kezeletlen állati hulladékot szállító járműveknek és a tartályoknak tisztításához és fertőtlenítéséhez.

3. A biogáz- és komposztáló telepeknek saját laboratóriummal kell rendelkezniük, vagy az FVM Értesítőben közzétett laboratóriumok valamelyikét kell igénybe venniük.

B) Speciális állat-egészségügyi feltételek

1. A 3. § a)-b) pontjai kivételével csak a 2. osztályba sorolt állati hulladékkezelő üzemben, az 1. feldolgozási módszerrel kezelt 2. osztályba sorolt állati hulladékot és 3. osztályba sorolt állati hulladékot szabad biogáz- vagy komposztáló telepen kezelni.

2. Az 1. pontban megjelölt állati hulladékokat az érkezés után zárt helyen kell gyűjteni és a lehető leghamarabb kell kezelni.

3. Az állati hulladékok szállítására használt szállítótartályokat, fogadótartályokat és járműveket minden egyes használat után ki kell tisztítani, mosni és fertőtleníteni. A kezeletlen anyag szállítására használt szállítótartályokat, fogadótartályokat és járműveket egy kijelölt helyen kell tisztítani. Ezt a területet úgy kell elhelyezni vagy kijelölni, hogy megakadályozzák a feldolgozott termékek szennyeződését.

4. A madarak, rágcsálók, rovarok és egyéb férgek elleni megelőző tevékenységet folyamatosan kell végezni. Erre a célra rágcsáló-rovarirtási programot kell készíteni, s az abban foglaltak végrehajtását dokumentálni kell.

5. A tisztításhoz és fertőtlenítéshez megfelelő berendezéseket, tisztító- és fertőtlenítőszeret kell biztosítani.

6. A higiéniai ellenőrzésnek magában kell foglalnia a környezet és a berendezések rendszeres ellenőrzését is. Az ellenőrzési ütemterv szerint végzett tevékenységet dokumentálni kell.

7. A berendezéseket és a felszerelést jó műszaki állapotban kell tartani, a mérőműszereket rendszeres időközönként hitelesíteni kell.

8. A feldolgozás során keletkező maradékokat a telepen oly módon kell gyűjteni és kezelni, hogy az újrafertőződést kizárják.

C) Hőkezelési feltételek:

1. A biogáztelepen nyersanyagként használt állati hulladékok kezelésénél a következő minimális követelményeket kell teljesíteni:

a) maximális részecskenyagyság a pasztöröző egységbe történő belépés előtt: 12 mm

b) minimális hőmérséklet a pasztöröző egységben lévő egész anyagban: 70 °C

c) minimális idő a pasztöröző egységben megszakítás nélkül: 60 perc

2. Egy komposztáló telepen nyersanyagként használt állati hulladékok kezelésénél a következő minimális követelményeket kell teljesíteni:

a) maximális részecskenyagyság a pasztöröző egységbe történő belépés előtt: 12 mm

b) minimális hőmérséklet a pasztöröző egységben lévő egész anyagban: 70 °C

c) minimális idő a pasztöröző egységben megszakítás nélkül: 60 perc

3. Ha a biogáztelepen vagy a komposztáló telepen kizárólag vendéglátó-ipari élelmiszer-hulladékot használnak nyersanyagként, az állat-egészségügyi hatóság engedélyezheti a C) 1. és 2. pontjában foglalt hőkezelési előírásoktól eltérő feldolgozási előírások alkalmazását, feltéve, hogy azok a kórokozók számának csökkentése tekintetében a hőkezelési előírásokkal egyenértékű hatást biztosítanak.

D) Az anaerob lebontási maradékokra és a komposztra vonatkozó követelmények

A biogáz- vagy komposztáló telepen történő gyűjtés folyamán vagy a gyűjtést követően vett anaerob lebontási maradék- vagy komposztmintáknak meg kell felelniük a következő követelményeknek:

a) Szalmonella: nem található 25 g-ban: $n=5$, $c=0$, $m=0$, $M=0$

b) Enterobacteriaceae: $n=5$, $c=2$, $m=10$, $M=3 \times 10^2$ 1 g-ban,

ahol

n = a mintát tartalmazó egységek száma

m = a baktériumok számára vonatkozó küszöbérték; az eredményt kielégítőnek tekintik, ha az összes mintaegységben lévő baktériumok száma nem haladja meg az m értéket;

M = a baktériumok számára vonatkozó maximális érték; az eredményt nem kielégítőnek tekintik, ha a baktériumok száma egy vagy több mintaegységben M vagy több;

c = a mintaegységek száma, amelyeknek a baktériumszáma m és M között lehet, a mintát még elfogadhatónak tekintik, ha a többi mintaegység baktériumszáma m vagy kevesebb

III. Fejezet

A kérődzőkből származó állati hulladékokból kiolvasztott zsírok további feldolgozására vonatkozó kezelési követelmények

1. Átészterezés vagy hidrolízis legalább: 200 °C hőmérsékleten, megfelelő alkalmas nyomáson 20 percen keresztül (glicerin, zsírsavak és észterek);

2. Elszappanosítás 12M NaOH-val (glicerin és szappan):

a) szakaszos eljárásban: 95 °C-on három órán keresztül, vagy

b) folyamatos eljárásban: 140 °C-on, 2 bar (2000 hPa) nyomáson nyolc percen keresztül vagy ennek megfelelő feltételekkel.

6. számú melléklet a 71/2003. (VI. 27.) FVM rendelethez

A 3. osztályba sorolt állati hulladékok feldolgozásának engedélyezése, valamint a termékek forgalomba hozatalának feltételei

I. Fejezet

Alapkövetelmények

A) A 3. osztályba sorolt állati hulladékot kezelő és feldolgozó üzemek engedélyezésére vonatkozó követelmények

Az állati hulladékot kezelő és feldolgozó üzem létesítésére és üzemeltetésére vonatkozó, a 4. számú mellékletben meghatározott általános követelményeken felül az üzemnek az alábbi követelményeknek kell megfelelnie:

1. A 3. osztályba sorolt állati hulladék feldolgozására szolgáló helyiségeknek akkor szabad ugyanazon a telken lenniük az 1. vagy a 2. osztályba sorolt állati hulladék kezelésére szolgáló helyiségekkel, ha egy épület teljesen különálló részében találhatók.

2. A 3. osztályba sorolt állati hulladékot kezelő és feldolgozó üzemeknek rendelkezniük kell:

a) Egy berendezéssel a feldolgozatlan állati eredetű melléktermékekben előforduló idegen anyag mint pl. csomagolóanyag, fémrészek stb. jelenlétének az ellenőrzésére;

b) Amennyiben a kezelt termékek tömege megköveteli a hatósági állatorvos rendszeres vagy állandó jelenlétét, akkor részére megfelelően felszerelt, zárható helyiséget kell biztosítani.

3. Az állomás engedélyezheti a 3. osztályba sorolt állati hulladékot kezelő és feldolgozó üzem helyiségeinek használatát:

a) Ideiglenesen az 1. vagy a 2. osztályba sorolt állati hulladék kezelése, feldolgozása céljából, ha egy járványos betegség az 1. vagy a 2. osztályba sorolt állati hulladékkezelő, feldolgozó üzemnél kapacitáshiányhoz vezet; vagy

b) Állandóan az 1. vagy a 2. osztályba sorolt állati hulladék kezelése céljából, ha a specifikus célokra engedélyezett üzem nem áll rendelkezésre:

A használat feltételei:

ba) az üzemnek állandó hatósági állatorvosi felügyelet alatt kell lennie;

bb) az 1. vagy 2. osztályba sorolt állati hulladék teljes lerakodása, feldolgozása, gyűjtése és kezelése hatósági felügyelet alatt történik;

bc) az 1. és a 2. osztályba sorolt állati hulladékot különálló helyiségben vagy különálló fogadó területen kell gyűjteni;

bd) az 1. és a 2. osztályba sorolt állati hulladékot különálló helyiségekben kell kezelni, külön berendezéseket és felszerelést használva, kivéve, ahol a kezelés egy kizárólag erre a célra használt, teljesen zárt berendezésben vagy felszerelésben történik;

be) a kezelt, feldolgozott 1. vagy 2. osztályba sorolt állati hulladékot külön helyiségben vagy külön tartályokban kell gyűjteni, amelyeket megfelelően felcímkéznek. A hatósági állatorvos távolléte alatt a helyiségeket, tartályokat zártan, a hatósági állatorvos által lepecsételten kell tartani;

bf) azokat a 3. osztályba sorolt állati hulladékot kezelő és feldolgozó üzemeket, amelyek átmenetileg vagy állandóan 1. vagy 2. osztályba sorolt állati hulladékot kezeltek, a hatósági állatorvos felügyelete mellett takarítani és szigorított módon fertőtleníteni kell magasabb osztályba sorolt hulladék kezelése előtt.

B) Az üzemekre vonatkozó speciális feltételek

Nyersanyagátvétel

1. Csak a 4. §-ban felsorolt 3. osztályba sorolt állati hulladékot lehet felhasználni feldolgozott állati fehérjék vagy egyéb takarmány-alapanyag gyártására;

2. A feldolgozás előtt az állati melléktermékeket idegen anyag jelenlétére vonatkozóan ellenőrizni kell, és azokat el kell távolítani.

Hőkezelési előírások

3. Azokat a kritikus ellenőrzési pontokat, amelyek meghatározzák a feldolgozásban alkalmazott hőkezelések mértékét, azonosítani kell minden egyes feldolgozási módszerre vonatkozóan, a 4. számú melléklet IV. fejezetében meghatározott módon. A kritikus ellenőrzési pontok tartalmazhatják:

a) a nyersanyag részecskénagyságát,

b) a hőkezelési eljárásban elért hőmérsékletet,

c) a nyersanyagra alkalmazott nyomást,

d) a hőkezelési eljárás időtartamát vagy a táplálási sebességet egy folyamatos rendszerhez,

e) meg kell határozni a minimális feldolgozási értékeket minden egyes kritikus ellenőrzési ponthoz.

4. A feljegyzéseket két évig kell megőrizni minden egyes kritikus ellenőrzési ponthoz tartozó minimális eljárási érték alkalmazásának bizonyítására.

5. Hitelesített hőmérsékletmérőket, regisztráló berendezéseket kell használni a kezelési műveletek folyamatos nyomon követése céljából. A hitelesítést igazoló okmányokat a hatóság kérésére be kell mutatni.

6. Azt az állati hulladékot, amely feltehetően nem kapta meg az előírt hőkezelést (pl. az indításnál kifolyt anyag, vagy szivárgás a főző berendezésekből), újra át kell cirkuláltatni a hőkezelésen, vagy össze kell gyűjteni és újra fel kell dolgozni.

C) A feldolgozott termékekre vonatkozó követelmények

1. A feldolgozó üzemnél a hőkezelés vagy szárítás után vett anyagmintáknak:

- mentesnek kell lenniük a kórokozók hőálló spóráitól - Clostridium perfringens nem lehet 1 g mintára számítva.

2. A tárolóból vett mintára vonatkozó mikrobiológiai előírások:

a) Szalmonella: nem lehet 25 g-ban: $n=5$, $c=0$, $m=0$, $M=0$

b) Enterobacteriaceae: $n=5$, $c=2$, $m=10$, $M=3 \times 10^2$ 1 g-ban

ahol

n = a mintát tartalmazó egységek száma

m = a baktériumok számára vonatkozó küszöbérték; az eredményt kielégítőnek tekintik, ha az összes mintaegységben lévő baktériumok száma nem haladja meg az m értéket;

M = a baktériumok számára vonatkozó maximális érték; az eredményt nem kielégítőnek tekintik, ha baktériumok száma egy vagy több mintaegységben M vagy több;

c = a mintaegységek száma, amelyeknek a baktériumszáma m és M között lehet, a mintát még elfogadhatónak tekintik, ha a többi mintaegység baktériumszám m vagy kevesebb;

3. A feldolgozó üzemnél történő gyűjtés folyamán vagy a tárolóból gyártási tételként vett mintákat az FVM Értesítőbe közzétett laboratóriumok valamelyikében kell vizsgáltatni. A terméket kitárolni, forgalomba hozni, csak kedvező eredményű laboratóriumi vizsgálat eredményének megérkezését követően, hatósági állatorvosi engedéllyel lehet.

II. Fejezet

A feldolgozott állati hulladékokra vonatkozó speciális feltételek

Az I. fejezet feltételein kívül a következő előírásokat kell alkalmazni:

1. Emlős állatokból származó feldolgozott állati hulladékot a húsliszt kivételével az 1. feldolgozási módszernek kell alávetni.
2. A húslisztet és a nem emlősökből származó feldolgozott állati hulladékot a halliszt kivételével a 4. számú melléklet III. fejezetében felsorolt feldolgozási módszerek valamelyikének kell alávetni.
3. A hallisztet
  - a) a 4. számú melléklet III. fejezetében leírt feldolgozási módszer valamelyikének, vagy
  - b) olyan módszernek, amely biztosítja, hogy a feldolgozott állati hulladék megfeleljen e melléklet I. fejezet C) pont 1. és 2. pontjában meghatározott mikrobiológiai követelményeknek.

Feldolgozott állati hulladékok gyűjtése és elszállítása

1. A feldolgozott állati hulladékot új vagy fertőtlenített zsákokba kell csomagolni vagy tartályokban kell gyűjteni.
2. Intézkedéseket kell tenni a tartályokban, szállítószalagokon, eszközökön a kondenzáció megelőzésére;
3. A tartályokban, szállítószalagokon meg kell előzni az eseti szennyeződést.
4. A feldolgozott állati hulladékokat kezelő eszközöket tiszta, száraz állapotban kell tartani, biztosítani kell a kritikus ellenőrzési pontokhoz való hozzáférés lehetőségét. Valamennyi tárolóberendezést rendszeresen ki kell üríteni, és ki kell takarítani.
5. A feldolgozott állati hulladékot szárazon kell tartani. A tárolás során a szivárgásokat és a kondenzációt meg kell előzni.
6. A feldolgozott fehérjét tartalmazó zsákokat címkézni kell. A címkének tartalmazni kell:
  - a gyártó nevét, címét,
  - a gyártó állat-egészségügyi azonosító számát,
  - a termék nevét,
  - az OMMI engedélyben szereplő, illetve a gyártmánylapon leírt beltartalmi értékeit.
10. A feldolgozott állati hulladékot csak tiszta és száraz felületű járműre lehet felrakni.

A feldolgozott fehérje importálása

11. A feldolgozott fehérje behozatala akkor engedélyezhető, ha
  - a) olyan országból származik, amely szerepel az EU Bizottság azon listáján, ahonnan élő állat, friss hús és húskészítmény importálható,
  - b) olyan feldolgozó üzemből származik, amely az illető ország hatósági állatorvosi ellenőrzése alatt áll, és az üzem szerepel az EU Bizottsága által jóváhagyott üzemlistán,
  - c) a terméket jelen rendelet szerint gyártották,
  - d) a terméket hatósági állatorvosi bizonyítvány kíséri.
12. A feldolgozott állati hulladékból a hatósági állatorvosnak az állat-egészségügyi határállomáson mintát kell venni,
  - a) ömlesztett szállítmányoknak minden egyes szállítmányból,
  - b) csomagolt (zsákolt) termékekből szűrőpróbaszerűen.
13. Az állat-egészségügyi hatóság az olyan ömlesztett szállítmányokból vehet szűrőpróba szerint mintákat, amelyekben az utolsó hat egymás utáni vizsgálat eredménye negatív. Amennyiben a vizsgálat eredménye pozitív, a származási ország illetékes hatóságát tájékoztatni kell. Tájékoztatni kell erről a beléptető állat-egészségügyi határállomást is, ugyanarról a származási helyről származó újabb pozitív eredmény esetén további vizsgálatokat kell végezni minden szállítmányra mindaddig, amíg a hat egymás utáni vizsgálat negatívnak nem bizonyul.

14. A mintavételre vonatkozó feljegyzéseket és a minták laboratóriumi eredményeit meg kell őrizni.
15. Amennyiben egy szállítmány szalmonellózisra pozitívnak bizonyul, azt
- a) vissza kell küldeni az exportálóknak, vagy
  - b) fel kell dolgozni egy, a jelen rendelet szerint jóváhagyott üzemben. A szállítmányt addig nem szabad fogalomba hozni, amíg azt nem kezelték, és a kezelés után az illetékes hatósági állatorvos által vett minta szalmonellára való vizsgálata negatívnak nem bizonyult.

III. Fejezet

A vértermékekre vonatkozó speciális feltételek

Az I. fejezet feltételein kívül a következő feltételek érvényesek:

1. Csak a 4. § c) pontjában leírt vért lehet használni a vértermékek gyártására.
2. A vértermékeket alá kellett vetni
  - a) a 4. számú melléklet III. fejezetében felsorolt feldolgozási módszerek valamelyikének, vagy
  - b) olyan módszernek, amely biztosítja, hogy a feldolgozott termék megfeleljen e melléklet I. fejezet C. pont 1. és 2. pontjában meghatározott mikrobiológiai követelménynek.
3. Feldolgozott vértermékek importja csak akkor engedélyezhető, ha
  - a) olyan országból származik, amely szerepel az EU Bizottságnak azon listáján, ahonnan élő állat, friss hús és húskészítmény importálható,
  - b) olyan feldolgozó üzemből származik, amely szerepel az EU Bizottsága által engedélyezett üzemek listáján,
  - c) jelen rendeletnek megfelelően gyártották,
  - d) a terméket olyan hatósági állatorvosi bizonyítvány kíséri, mely igazolja, hogy a termék megfelel a jelen rendelet előírásainak.

IV. Fejezet

A kiolvasztott zsírokra és halolajra vonatkozó speciális feltételek

1. Az I. fejezet feltételein kívül a következő feltételeknek kell érvényesülnie:

Az állati hulladékokból származó kiolvasztott zsírokat olyan módon kell tisztítani, hogy a megmaradó teljes oldhatatlan szennyeződések maximális szintje ne haladja meg a 0,15 súlyszázalékot.
2. Kiolvasztott zsírok behozatala csak akkor engedélyezhető, ha
  - a) olyan országból származik, amely szerepel az EU Bizottság azon listáján, ahonnan élő állat, friss hús és húskészítmény importálható,
  - b) olyan feldolgozó üzemből származik, amely szerepel az EU Bizottság által engedélyezett üzemek listáján,
  - c) a jelen rendelet előírásainak megfelelően gyártották, és
    - ca) teljesen vagy részben sertés eredetű alapanyagból készültek, és olyan országból vagy országrészből származik, amely a szállítást megelőző 24 hónapban mentes volt ragadós száj- és körömfájástól, és a szállítást megelőző 12 hónapban mentes volt klasszikus és afrikai sertéspestistől,
    - cb) teljesen vagy részben baromfi eredetű nyersanyagból készültek, és olyan országból vagy országrészből származik, amely az előző 6 hónapban mentes volt baromfi pestistől és madár influenzától,
    - cc) teljesen vagy részben kérődző eredetű nyersanyagból készültek, és olyan országból vagy országrészből származik, amely az előző 24 hónapban mentes volt ragadós száj- és körömfájástól, és az előző 12 hónapban keleti marhavésztől, vagy
    - cd) ahol a fent említett időszak folyamán az említett betegségek valamelyikének kitörése bekövetkezett, és a terméket az alábbi hőkezelési eljárások valamelyikének alá vetették,
      - cda) legalább 70 °C-on legalább 30 percen keresztül, vagy
      - cdb) legalább 90 °C-on legalább 15 percen keresztül, és a kritikus ellenőrzési pontokon mért adatokat rögzítik és megőrzik, és a hatóság kérésére azt bemutatják. A kritikus pontok: részecskenagyság, kritikus hőmérséklet, kritikus hőmérsékleten tartás időtartama, nyomás, nyersanyag-táplálási sebesség és a zsír újrafeldolgozási aránya,

d) a terméket hatósági állatorvosi bizonyítvány kíséri, mely tanúsítja jelen jogszabály előírásainak betartását.

3. Halolaj importálása akkor engedélyezhető, ha

a) olyan országokból származik, amely szerepel az EU Bizottság azon listáján, ahonnan hal és halkészítmény importálható,

b) olyan üzemből származik, amely szerepel az EU Bizottság által engedélyezett üzemek listáján,

c) jelen rendeletnek megfelelően gyártottak,

d) a termékeket olyan hatósági állatorvosi bizonyítvány kíséri, mely tanúsítja, hogy a termék jelen rendelet előírásainak megfelel.

4. A kiolvasztott zsírok és halolaj csomagolásánál minden intézkedést meg kell tenni a termék újrafertőződésének elkerülésére. Ömlesztett szállítás esetén a csöveket, szivattyúkat, tartályokat, tartálykocsikat a használat előtt ellenőrizni kell.

V. Fejezet

A tejure, tejalapú termékre és főcstejre vonatkozó speciális feltételek

Az I. fejezet feltételein kívül a következő feltételek érvényesek:

1. Nyers tejet és főcstejet (kolosztrumot) olyan feltételek mellett kell termelni, amelyek az állategészségügyi előírásoknak megfelelnek.

2. Tejet, kezelt vagy feldolgozott tejtermékeket legalább 72 °C-on és 15 másodpercen keresztül történő, vagy legalább egyenértékű hőhatással rendelkező hőmérséklet idő kombinációjú és foszfátáz tesztre negatív reakciót eredményező hőkezelésnek kell alávetni, amelyet követ

a) szárított tej vagy szárított tejtermékek esetén egy szárítási eljárás,

b) savanyított tejtermék esetén egy eljárás, amellyel a pH-t csökkentik és legalább egy órán keresztül 6.0 érték alatti szinten tartják.

3. A szárított tejnek a 2. pontban meghatározott követelményeken felül a következő követelményeket kell teljesíteni:

a) intézkedni kell a termék utófertőződésének megakadályozására,

b) a terméket új csomagolóanyagba kell csomagolni.

4. Ömlesztett terméktartályok használata esetén a tartályokat a használat előtt engedélyezett fertőtlenítőszerrel fertőtleníteni kell.

5. Tej és tejalapú termékek importja

Tej és tejalapú termék importja akkor engedélyezhető, ha

a) olyan országból származik, amely szerepel az EU Bizottságnak a nyerstej és tejtermékre vonatkozó országlistáján,

b) olyan feldolgozó üzemből származik, mely szerepel az EU Bizottság által engedélyezett üzemek listáján.

VI. Fejezet

A zselatinra és a hidrolizált fehérjére vonatkozó speciális feltételek

Az I. fejezet feltételein kívül a következő feltételek érvényesek:

1. A zselatint olyan eljárással kell gyártani, amely biztosítja, hogy

- a feldolgozatlan, 3. osztályba sorolt állati hulladékot savval vagy lúggal végzett, majd egy vagy több öblítéssel követett kezelésnek vetik alá. A pH-t ezt követően kell beállítani. A zselatint egymás után egy vagy több alkalommal végzett hevítéssel kell kivonni, melyet szűrés és sterilizálás segítségével végrehajtott tisztítás követ,

- miután az 1. bekezdésben hivatkozott eljárásoknak alávetették, a zselatin átmehet egy szárítási eljáráson, és ahol lehetséges porítási vagy rétegezési eljáráson,

- kéndioxidon és hidrogén-peroxidon kívül más tartósítók használata tilos.

2. A zselatint kielégítő higiéniai feltételek mellett kell csomagolni, gyűjteni és szállítani, különösképpen:
- egy helyiséget kell biztosítani gyűjtés, csomagolás és a csomagoló anyagok számára,
- a csomagolásnak egy arra a célra tervezett helyiségben vagy helyen kell történnie,
- a zselatint tartalmazó göngyölegeknek és csomagoknak hordozniuk kell a "Zselatin állati fogyasztásra" szavakat.

3. A hidrolizált fehérjét olyan eljárással kell gyártani, amely biztosítja a nyers, 3. osztályba sorolt állati hulladék fertőződésének a megakadályozását. A nyers, 3. osztályba sorolt állati hulladék sózással, meszezéssel és intenzív mosással, való előkészítése után,

a) az anyagnak 3 órán keresztül 80 °C feletti hőmérsékleten 11 feletti pH-n kell tartani. Ezt követően az anyagot 30 percen keresztül 3,6 bár nyomás mellett 140 °C feletti hőmérsékleten kell tartani, vagy

b) az anyagot 1 és 2 pH között kell tartani, ezt követően 11 feletti pH-n kell tartani, majd az anyagot 30 percen keresztül 3 bár nyomás mellett 140 °C-os hőmérsékleten kell tartani.

4. A zselatin és hidrolizált fehérje behozatala csak akkor lehetséges, ha

a) olyan országból származik amely szerepel az EU Bizottság azon listáján, ahonnan friss hús és húskészítmény importálható,

b) olyan üzemből származik, amely szerepel az EU Bizottságnak az engedélyezett üzemekről szóló listáján,

c) jelen rendeletnek megfelelően gyártották,

d) a terméket olyan hatósági állatorvosi bizonyítvány kíséri, mely tanúsítja, hogy a termék jelen rendelet előírásainak megfelel.

VII. Fejezet

A dikalciumfoszfátra vonatkozó speciális feltételek

1. A dikalciumfoszfátot olyan eljárással kell gyártani, melynek során a 3. osztályba sorolt állati hulladékok közé tartozó csontanyagot finoman szét kell zúzni, forró vízzel zsírtalanítani kell és híg sósavval (4%-os minimális koncentrációnál és pH<1,5 értéknél) legalább két napon keresztül kell kezelni. Az eljárás eredményeként kapott foszfortartalmú lét azután mésszel kell kezelni, amely 4 és 7 közötti pH-értéknél dikalciumfoszfát-csapadékot eredményez, amelyet végül levegőn kell szárítani 270-325 °C belépő hőmérséklettel és 60-65 °C közötti véghőmérséklettel.

2. A dikalciumfoszfát importja csak akkor engedélyezhető, ha

a) olyan országból származik, mely szerepel az EU Bizottság azon listáján, ahonnan friss hús, húskészítmény importálható,

b) olyan üzemből származik, amely szerepel az EU Bizottság engedélyezett üzemekről készült listáján,

c) jelen rendelet szerint gyártották,

d) a terméket olyan hatósági állatorvosi bizonyítvány kíséri, mely tanúsítja, hogy a termék jelen rendelet előírásainak megfelel.

7. számú melléklet a 71/2003. (VI. 27.) FVM rendelethez

Az állateledel, kutyarágó és műszaki termékek előállításának engedélyezésére, valamint forgalomba hozatalára vonatkozó feltételek

I. Fejezet

Az állateledel, kutyarágó és műszaki üzemek engedélyezésére vonatkozó általános követelmények

Az állateledelt, kutyarágókat és műszaki termékeket gyártó létesítménynek a következő követelményeknek kell megfelelni:

1. Megfelelő berendezésekkel kell rendelkezniük a bejövő nyersanyagoknak hűtött, teljes biztonságban történő gyűjtéséhez és kezeléséhez.
2. Megfelelő berendezésekkel kell rendelkezniük, a termékek gyártása után megmaradó felhasználatlan, feldolgozatlan állati hulladékoknak a kezelésére, kezelő üzembe vagy égetőbe vagy együttégetőbe való szállítására.

II. Fejezet

Állateledel és kutyarágók

Az állateledelnek és kutyarágóknak a következő követelményeknek kell megfelelni:

1. Állateledel csak a 4. §-ban leírt állati hulladékokból gyártható.
2. A dobozos állateledelt 3.0 Fc értékű hőkezelésnek kell alávetni.
3. A feldolgozott állateledel követelményei:
  - a) A feldolgozott állateledelt alá kell vetni egy legalább 90 °C-os hőkezelésnek, 20 percig a teljes anyagában.
  - b) A kezelés után meg kell óvni az újrafertőződéstől.
  - c) A terméket új csomagolásba kell csomagolni.
4. A kutyarágók követelményei:
  - a) A kutyarágót alá kell vetni egy olyan hőkezelésnek a feldolgozás során, amely elégséges a kórokozó organizmusok (beleértve a szalmonellát is) megsemmisítésére.
  - b) A kezelés után minden óvintézkedést meg kell tenni annak biztosítására, hogy a termék ne legyen kitéve fertőződésnek.
  - c) A terméket új csomagolásba kell csomagolni.
5. A nyers állateledel követelményei:
  - a) Nyers állateledelt csak működési engedéllyel rendelkező vágóhídon levágott állatokból származó, a 4. § a) pontjában felsorolt állati melléktermékekből lehet előállítani.
  - b) Meg kell akadályozni a termékek újrafertőződését.
  - c) Végterméket minden szivárgást megakadályozó - az emberi fogyasztásra szánt termékektől eltérő színű - csomagolásban, kizárólag erre engedéllyel és hűtési feltételekkel rendelkező állateledel boltban lehet forgalmazni. Az erre vonatkozó engedélyt az önkormányzat jegyzője adja ki az állomás szakhatósági véleménye alapján.
  - d) A csomagolást úgy kell kialakítani, hogy a benne elhelyezett nyers állateledel azonosítható legyen.
  - e) A csomagolásra gyárilag nyomtatva láthatóan és olvashatóan közölni kell, hogy "kizárólag állatok etetésére" használható.

6. A 2-5. pontokban meghatározott termékek az üzemet csak az FVM Értesítőben közölt laboratóriumok valamelyikében végzett kedvező eredményű vizsgálat után, hatósági állatorvosi engedéllyel hagyhatják el:

- Szalmonella: hiánya 25 g-ban, a=5, c=0, m=0, M=0

c= a mintaegységek száma, amelyeknek a baktériumszáma m és M között lehet, a mintát még elfogadhatónak tekintik, ha a többi mintaegység baktériumszám m vagy kevesebb.

7. Állateledel és kutyarágó akkor importálható, ha

a) olyan országból származik, amely szerepel az EU Bizottság azon listáján, ahonnan élőállat, friss hús és húskészítmény importálható,

b) olyan üzemből származik, amely szerepel az EU Bizottságnak az engedélyezett üzemekről szóló listáján,

c) a jelen rendeletnek megfelelően gyártották, és

d) olyan hatósági állatorvosi bizonyítvány kíséri, amely tanúsítja, hogy a termék megfelel jelen rendelet előírásainak.

III. Fejezet

Trágya, feldolgozatlan trágya, feldolgozott trágyatermék

1. Feldolgozatlan trágyával folytatott kereskedelem

a) A baromfitól vagy lóféléktől különböző állatfajok feldolgozatlan trágyájának kereskedelmi forgalomba hozatala akkor engedélyezhető, ha a trágya olyan területről származik, amely nem esik fertőző betegség miatt korlátozás alá.

b) A feldolgozatlan baromfitrágyával folytatott kereskedelem feltételei:

ba) A trágya olyan területről származzék, amely nem áll madárinfluenza vagy Newcastle betegség miatt forgalomkorlátozás alatt.

bb) A Newcastle betegség ellen immunizált állományok feldolgozatlan trágyáját tilos elszállítani olyan területre, ahol a baromfiállományokat nem immunizálják.

bc) A terméket olyan hatósági állatorvosi bizonyítványnak kell kísérnie, amely tanúsítja, a ba) pontban foglaltakat.

2. A feldolgozott trágya és feldolgozott trágyatermékek forgalomba hozatalának feltételei:

a) Jelen rendelet szerint engedélyezett műszaki üzemben, biogáztelepen vagy komposztáló telepen kell előállítani.

b) Legalább 70 °C-on legalább 60 percen keresztül végzett hőkezelési eljárásnak kell alávetni.

c) A feldolgozott trágyának és trágyatermékeknek mentesnek kell lenniük:

- szalmonellától (nincs szalmonella 25 g kezelt termékben),

- enterobacteriaceae családba tartozó baktériumokból, aerob baktériumszámlálás alapján: < 1000 cfu per gramm kezelt termék.

d) A termékeket fedett, száraz helyen úgy kell gyűjteni, hogy szennyeződése, fertőződése elkerülhető legyen, ezért azokat

- jól lezárt vagy szigetelt silókban, vagy

- megfelelően lezárt csomagokban (műanyag zsákokban vagy nagy zsákokban) kell gyűjteni.

3. A lófélék trágyájával folytatott kereskedelemre nincs állat-egészségügyi korlátozó feltétel.

4. Feldolgozatlan trágya behozatala akkor engedélyezhető, ha

a) a trágya olyan országból származik, amely szerepel az EU Bizottság azon listáján, ahonnan élő állat, friss hús és húskészítmény behozható,

b) a terméket az a) pontban foglaltakat tanúsító hatósági állatorvosi igazolás kíséri.

5. Feldolgozott trágya és trágyatermék behozatala akkor engedélyezhető, ha

a) a termék olyan országból származik, amely szerepel az EU Bizottság engedélyezésről szóló ország listáján, ahonnan élő állat, friss hús és húskészítmény behozható,

b) olyan üzemből származik, amely jelen rendelet előírásainak megfelelően működik, és működését az illetékes hatóság engedélyezte,

c) a terméket olyan hatósági állatorvosi igazolás kíséri, mely az a) és b) pontban foglaltakat tanúsítja.

IV. Fejezet

Műszaki vagy gyógyszeripari célra in vitro diagnózis vagy laboratóriumi készítmények céljára használt vér és vértermékek kereskedelme a lófélék szérumának kivételével

1. Műszaki vagy gyógyszeripari célra in vitro diagnózis vagy laboratóriumi készítmények céljára használt vér és vértermékek forgalomba hozatala akkor lehetséges, ha azok a 13. § (1) bekezdése szerint létesített és engedélyezett üzemben készültek.

2. Az 1. pontban meghatározott termékek importálása akkor engedélyezhető, ha a származási ország szerepel az EU Bizottság ország listáján, ahonnan élő állat, friss hús és húskészítmény behozható, ha

a) a származási országban 24 hónapon belül nem fordult elő ragadós száj- és körömfájás, 12 hónapon belül nem fordult elő hólyagos szájgyulladás, sertések hólyagos betegsége, keleti marhavész, kiskérődzők pestise, Rift-völgyi láz, kéknyelv betegség, afrikai lópestis, klasszikus sertéspestis, baromfipestis, madárinfluenza fogékony állatfajokban, és betegségek ellen vakcinás védőoltást legalább 12 hónapja nem alkalmaznak, vagy

b) szarvasmarha vértermékek esetén a vértermék olyan országból származik, amelyből a friss marhahús és a sperma behozatalát az EU Bizottság engedélyezi, és a vágóhid, ahonnan a vér származik szerepel az EU Bizottság által elfogadott vágóhidak listáján,

c) a szarvasmarha vértermékek az alábbi kezeléseket valamelyikével kezelték:

ca) hőkezelés 65 °C-on legalább 3 órán keresztül,

cb) besugárzás gamma sugarakkal 2,5 megarad nagyságrendben,

cc) pH változtatás pH 5 értékre 2 órán keresztül,

cd) hőkezelés 90 °C-on,

e) kezeléseket hatékonysági ellenőrzésnek kell követni.

d) a terméket az a)-c) pontok teljesítését tanúsító hatósági állatorvosi igazolás kíséri.

V. Fejezet

Lófélék széruma

1. A szérumnak olyan lóféléktől kell származnia, amelyek az alábbi bejelentési kötelezettség alá tartozó fertőző betegségektől mentesek:

- afrikai lópestis,
- tenyészbénaság,
- takonykór,
- lovak agy- és gerincvelő gyulladása,
- hólyagos szájgyulladás,
- veszettség,
- lépfene.

2. Lófélék szérumának behozatala csak akkor engedélyezhető, ha

a) olyan országban született és felnevelt lófélékből származik, amelyekből a lovaknak vágásra történő behozatala engedélyezett,

b) a termék az alábbi feltételeknek megfelel:

ba) a vérvétel állatorvos felügyelete mellett, fertőző betegségtől mentes állatokból történt,

bb) az állatokat a születésük óta a származási helyen tartották,

bc) olyan állatoktól nyerték, amelyek 6 hónapon belül nem jártak olyan gazdaságban, amely fertőző lóbetegség miatt korlátozás alatt volt,

c) a termék gyártásánál, csomagolásánál a fertőződés lehetőségét elkerülték,

d) a termék csomagokat címkézték, "szérum lófélékből" feliratozták,

e) a termék az illetékes hatóság által engedélyezett üzemből származik,

f) a terméket hatósági állatorvosi igazolás kíséri, mely tanúsítja, hogy a termék az a)-e) pontban foglalt előírásoknak megfelel.

VI. Fejezet

Patás állatok nyers bőre

1. E fejezet rendelkezései nem vonatkoznak az alábbiakra:
  - a) a bejelentési kötelezettség alá tartozó fertőző betegségektől mentes patás állatok nyers bőrére,
  - b) a teljes cserzési folyamatnak alávetett patás állatok nyers bőrére,
  - c) "nedves kék"-re,
  - d) "pácolt bőrök"-re,
  - e) nemezett irhákra (kezelve mésszel és 12-13 pH értékű sólében tartva legalább 8 órán keresztül).
2. E fejezet rendelkezései kiterjednek a friss, hűtött, kezelt irhákra és bőrökre.
Kezelt nyers bőrök alatt azok a nyers bőrök értendők, amelyeket
  - a) szárítottak,
  - b) száraz vagy nedves sózásnak vetették alá legalább 14 napig az elszállítás előtt,
  - c) sóztak hét napon keresztül 2% nátriumkarbonáttal kiegészített tengeri sóban,
  - d) szárítottak 42 napon keresztül legalább 20 °C hőmérsékleten.
3. A friss és hűtött nyers bőrökkel folytatott kereskedelem feltételei megfelelnek a friss húsokra előírt feltételeknek.
4. A kezelt nyers bőrökkel folytatott kereskedelem azzal a feltétellel engedélyezhető, ha minden szállítmányt olyan hatósági állatorvosi bizonyítvány kísér, amely tanúsítja, hogy
  - a) a nyers bőröket a 2. pontban foglaltaknak megfelelően kezelték, és
  - b) a szállítmányok nem kerültek érintkezésbe más állati termékekkel vagy élő állatokkal, amelyekről fertőző betegségek kórokozói a termékekre áterjedhettek.
5. A friss vagy hűtött nyers bőrök behozatala csak akkor engedélyezhető, ha
  - a) olyan állatokból származnak, amelyeket vágóhídon vágtak le, és
  - b) olyan országokból származnak, melyekből a megfelelő állatfajok valamennyi húsféleségének a behozatala engedélyezett, és amely az elszállítás előtt legalább 12 hónapon keresztül mentes volt
    - ba) a klasszikus sertéspestistól,
    - bb) az afrikai sertéspestistól,
    - bc) a keleti marhavészstől és az elszállítás előtt legalább 24 hónapon keresztül mentes volt ragadós száj- és körömfájástól, és a betegség ellen védőoltást nem alkalmaznak,
  - c) a nyers bőrök
    - ca) olyan állatoktól származnak, melyek levágásuk előtt legalább 3 hónapig a származási ország területén voltak,
    - cb) olyan gazdaságból származnak, ahol a gazdaságban a vágást megelőző hónapban, a gazdaság 10 km-es körzetében a vágást megelőző 30 napban ragadós száj- és körömfájás nem fordult elő,
    - d) minden óvintézkedést megtettek az újrafertőződés elkerülésére,
    - e) hatósági állatorvos igazolja, hogy a termék a jelen rendeletben foglalt feltételeknek megfelel.
6. A patás állatok friss, hűtött vagy kezelt nyers bőrét a származási ország illetékes hatósági állatorvosa által lepecsételt tartályokban, gépkocsiban, vagonokban, bálákban kell importálni.

VII. Fejezet

Vadtrófeák

1. Vadtrófeák közül az alábbiak nem esnek állat-egészségügyi korlátozás alá:
  - a) a patásállatok és madarak trófeáit, melyek olyan kezelesen estek át, amely biztosítja a környezeti hőmérsékleten való tartásukat,
  - b) patás állatoktól és madaraktól különböző fajok trófeái.
2. Az 1. a) pontban leírt nem kezelt trófeáknak a következő feltételeknek kell megfelelnie:
  - a) olyan területről kell származnia, amelyek az érintett fajokra átvihető fertőző betegségek miatt nem esnek forgalmi korlátozás alá,

b) ha olyan területről származnak, amely az érintett fajra átvihető fertőző betegség miatt forgalmi korlátozás alatt áll, meg kell felelniük a 3. vagy 4. pontban leírt feltételeknek.

3. A kizárólag csontból, szarvából, patákból, karmokból, agancsokból vagy fogakból álló vadtrófeák tekintetében a trófeákat:

a) megfelelő ideig be kell meríteni forró vízbe annak érdekében, hogy a csonttól, szarvaktól, patáktól, karmoktól, agancsoktól vagy fogaktól különböző anyagot eltávolítsák,

b) fertőtleníteni kell az illetékes hatóság által engedélyezett termékkel, különösen hidrogénperoxiddal,

c) a kezelés után azonnal be kell csomagolni egyedi, átlátszó zárt csomagolásban,

d) kísérni kell egy hatósági állatorvosi igazolásnak, hogy a fenti feltételek teljesültek.

4. A kizárólag nyers bőrből álló vad trófeák esetében a trófeákat, vagy

a) meg kell szárítani, vagy

b) elszállítás előtt legalább 14 napos száraz vagy nedves sózásnak kell alávetni, vagy

c) tartósítani kell a cserzéstől eltérő kezeléssel, és

d) egyedi, átlátszó, zárt csomagokba be kell csomagolni,

e) kísérnie kell hatósági állatorvosi igazolásnak, hogy a fenti feltételek teljesültek.

VIII. Fejezet

Feldolgozatlan gyapjú, szőr, sertés sörte, toll és tollrészek

1. Sertés sörte szállítása afrikai sertéspestissel fertőzött területről tilos, kivéve, ha a sörtéket:

a) forrázták, színezték vagy fehéřítették,

b) olyan más kezelésnek vetették alá, mely biztonságosan elpusztítja a betegséget okozó vírust,

c) az a) és b) pontban foglaltakat a hatósági állatorvos igazolja,

d) a gyári mosás nem fogadható el ártalmatlanítást szolgáló kezelésként.

A feldolgozatlan gyapjút, szőrt, sertés sörtét, tollat, tollrészeket szárazon, biztonságosan kell csomagolni.

2. Az 1. pontban foglaltakat nem kell alkalmazni a dísztollakra és a tollakra:

a) az utasforgalomban, vagy

b) a magánszemélyek részére nem ipari célra küldött postai küldeményekre.

IX. Fejezet

Méhészeti termékek

1. Kizárólag a méhészetben történő használatra szánt termékeket nem szabad behozni olyan területről, amely nyúlós költésrohadás vagy atkakór miatt forgalmi korlátozás alatt van.

2. Méhészeti termékek csak olyan kísérő okmánnyal hozhatók be, amely tartalmazza az alábbiakat:

a) származási ország megnevezését,

b) gyártó hely nevét,

c) gyártó hely regisztrációs számát,

d) termék jellegét.

3. A terméket kísérő hatósági állatorvosi bizonyítványnak tanúsítania kell, hogy a származási hely 3 km-es sugarú kör által határolt körzete méhbetegségek miatt nem esik korlátozás alá, továbbá az elmúlt 30 napban nem fordult elő nyúlós költésrohadás.

X. Fejezet

Nem állati takarmányozásra vagy műtrágyázásra szánt csont (csontliszt kivételével) szarvak és szarutermekek (szaruliszt kivételével) pata és patatermekek (a pataliszt kivételével)

1. A nem állati takarmányozásra, műtrágyázásra vagy műtrágyaként történő felhasználásra szánt csont és csonttermékek (a csontliszt kivételével), szarvak és szarutermekek (a szaruliszt kivételével), pata és patatermekek (a pataliszt kivételével) továbbfeldolgozásra behozható, ha

a) a terméket a szállítás előtt szárítják, és nem hűtik vagy fagyasztják,

b) a terméket a fogadó országba átrakodás nélkül szállítják,

c) a terméket kísérő hatósági bizonyítvány ellenőrzését követően közvetlenül a feldolgozó üzembe szállítják.

2. A szállítmányt kísérni kell:

a) a származási üzemet felügyelő állat-egészségügyi hatóság által lepecsételt okmányoknak, mely az alábbiakat tartalmazza:

aa) származási ország megnevezését,

ab) gyártó nevét,

ac) a termék jellegét, (szárított csont) szárított csonttermék, szárított szarvak, szárított szarutermekek, szárított paták, szárított patatermekek, melyek

aca) vágóhídon levágott egészséges állatokból származnak,

acb) 42 napon keresztül legalább 20 °C hőmérsékleten szárították, vagy

acc) szárítás előtt egy órán keresztül legalább 80 °C maghőmérsékletig hőkezelték, vagy

acd) a szárítás előtt egy savanyítási eljárásnak vetették alá úgy, hogy a pH legalább egy órán át 6 alatt maradt,

ad) a termék emberi fogyasztásra, állati takarmányozásra vagy műtrágyákban való felhasználás tilos,

b) az importőr nyilatkozatának, a tranzit ország és a célország nyelvén, a nyilatkozatnak tartalmaznia kell az emberi fogyasztásra, állati takarmányozásra, műtrágyakészítésre történő felhasználás tilalmát, az importőr nevét, címét, a gyártás helyét, dátumát, az importőr aláírását.

3. A terméket plombával lezárt tartályban kell szállítani. A tartályon fel kell tüntetni a feldolgozó üzem nevét és címét.

4. A terméket közvetlenül a feldolgozó üzembe kell szállítani.

5. A termék érkezését követően az illetékes hatósági állatorvost haladéktalanul értesíteni kell.

6. Feljegyzést kell készíteni a gyártás folyamatáról, melynek tartalmaznia kell azt, hogy a beérkezett terméket teljes mennyiségben a tervezett gyártási célra használták fel.

XI. Fejezet

Az állateledel és gyógyszeripari vagy műszaki termékek előállítására szánt feldolgozatlan állati hulladékok

Az állateledel és gyógyszeripari vagy műszaki célra szánt termékek előállítására szolgáló feldolgozatlan állati hulladékok behozatala csak akkor engedélyezhető, ha

a) a származási ország szerepel az EU Bizottság azon listáján, ahonnan élő állat, nyers hús és húskészítmény behozható,

b) hatósági állatorvosi bizonyítvány kíséri,

c) közvetlenül egy olyan állateledel vagy műszaki terméket gyártó üzembe szállítják, ahol garantált, hogy az állati hulladékot kizárólag az engedélyezett célra használják fel, és nyers állapotban nem hagyja el az üzemet.

XII. Fejezet

Az olajvegyészeti célra szánt kiolvasztott zsírok

Kiolvasztott zsírok behozatala akkor engedélyezhető, ha

- a) a származási országból szárazföldi vagy tengeri úton szállítják,
- b) a határellenőrzést követően közvetlenül a feldolgozó üzembe szállítják,
- c) minden egyes szállítmányt importóri nyilatkozat kíséri, amelyben az importőr nyilatkozik, hogy a terméket kizárólag az engedélyezett célra fogja használni. A nyilatkozatot be kell mutatni a határállomási állatorvosnak, a nyilatkozat a terméket a gyártó üzemig kell, hogy kíséresse.